



RAPORT DE MONITORIZARE

A EVOLUȚIEI ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE LOCALE DE NIVELUL I ȘI II DIN MOLDOVA ÎN CE PRIVEȘTE DESCHIDEREA ACESTORA CĂTRE CETĂȚENI

Viorel Pîrvan



OCTOMBRIE 2018

RAPORT DE MONITORIZARE

A EVOLUȚIEI ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE LOCALE DE NIVELUL I ȘI II DIN MOLDOVA ÎN CE PRIVEȘTE DESCHIDEREA ACESTORA CĂTRE CETĂȚENI

Viorel Pîrvan

INEKO

Institute for Economic and Social Reforms



www.viitorul.org

Raportul este un produs al inițiativei „Promovarea transparenței și sustenabilității financiare a politicilor regionale, a întreprinderilor de stat și a autorităților locale din Republica Moldova”. Inițiativa este implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO), cu suportul financiar al Programului de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid). Aceasta urmărește îmbunătățirea transparenței și a stabilității financiare a autorităților publice locale și a întreprinderilor de stat din Moldova prin transferul de know-how din proiectele similare implementate cu succes în Slovacia.



Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” este succesorul de drept al Fundației Viitorul, și păstrează în linii mari tradițiile, obiectivele și principiile de acțiune ale fundației, printre care se numără: formarea de instituții democratice și dezvoltarea unui spirit de responsabilitate efectivă printre oamenii politici, funcționari publici și cetățenii țării noastre, consolidarea societății civile și spiritului critic, promovarea libertăților și valorilor unei societăți deschise, modernizate și proeuropene. IDIS “Viitorul” reprezintă o instituție de cercetare, instruire și inițiativă publică, care activează pe o serie de domenii legate de: analiză economică, guvernare, cercetare politică, planificare strategică și management al cunoștințelor în Republica Moldova.



Institutul pentru Reforme Economice și Sociale (INEKO) este o organizație nonguvernamentală din Slovacia, creată în sprijinul reformelor economice și sociale care au scopul de a elimina barierele din calea dezvoltării pozitive pe termen lung a economiei și a societății slovace.

Orice utilizare a unor extrase ori opinii ale autorului acestui Studiu trebuie să conțină referință la IDIS „Viitorul”.

Pentru mai multe informații asupra acestei publicații ori asupra abonamentului de recepționare a publicațiilor editate de către IDIS, vă rugăm să contactați IDIS „Viitorul”.

ADRESA DE CONTACT:

Chișinău, Iacob Hîncu 10/1, 2004, Republica Moldova

Telefon: (373-22) 21 09 32

Fax: (373-22) 24 57 14

www.viitorul.org

Grafic copertă: Designed by fullvector / Freepik

CUPRINS

SUMAR	7
INTRODUCERE ȘI SCOPUL RAPORTULUI	9
I. EVOLUȚIA TRANSPARENȚEI ÎN AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE DE NIVELUL I	11
1. Informații generale	11
2. Accesul la informație (+ 8,44 %)	13
3. Participarea în procesul decizional (+ 5,45%)	14
4. Achiziții publice (+ 5,77%)	16
5. Administrarea patrimoniului public (-12,56 %)	17
6. Bugetarea (+ 7,63 %)	18
7. Resursele umane (+ 11,71 %)	19
8. Etica profesională și conflictul de interese (+ 0,6 %)	20
9. Serviciile sociale (+ 9,13 %)	22
10. Investiții, întreprinderi municipale și participarea în societățile comerciale (+2,44%)	23
II. EVOLUȚIA TRANSPARENȚEI ÎN AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE DE NIVELUL II	25
1. Informații generale	25
2. Accesul la informație (+ 11,59%)	27
3. Participarea în procesul decizional (+ 11,89%)	28
4. Achiziții publice (+ 8%)	30
5. Administrarea patrimoniului public (- 4,48 %)	31
6. Bugetarea (+ 2,76 %)	32
7. Resursele umane (- 0,28 %)	33
8. Etica profesională și conflictul de interese (+ 4,36 %)	34
9. Serviciile sociale (+ 2,37 %)	35
10. Investiții, întreprinderi municipale și participarea în societățile comerciale (+ 2,74 %)	36

SUMAR

Pe parcursul celor trei ani de monitorizare remarcăm evoluția administrațiilor publice locale și raionale în ce privește deschiderea acestora către cetățeni. Astfel, a crescut media generală de transparență cu 4,95 puncte procentuale pentru administrațiile publice locale de nivelul I și 7,34 puncte procentuale pentru administrațiile publice locale de nivelul II.

Deși media generală pentru localități este de 28,50% din 100 maxim posibil, iar media generală pentru raioane este de 37,28%, marea majoritate a autorităților publice locale de nivelul I și II și-au îmbunătățit în continuu nivelul de transparență, fapt ce a dus la acumularea unui punctaj mai mare și ocuparea unui loc mai bun în comparație cu anii precedenți. Printre exemplele pozitive evidențiem municipiul Bălți, care ocupă prima poziție doi ani la rând, cu o medie peste 80% (A+), municipiul Strășeni, care are cel mai mare progres în punctaj (+50,2 puncte) și în clasament (+39 locuri). La nivel de raioane menționăm raionul Strășeni, care ocupă prima poziție 2 ani la rând cu o medie peste 78% în 2018 (A), iar raionul Cahul a avut cea mai mare ascensiune în 2018 (+46,6 puncte) și a urcat pe locul III în clasament (+26 locuri).

Media pe fiecare zonă de transparență a crescut în perioada monitorizării, cu excepția administrării patrimoniului public, care cunoaște un regres pentru localități și raioane, precum și zona resurselor umane pentru raioane, care a rămas la nivelul clasamentului din 2016.

Se observă un număr mare al administrațiilor locale și raionale care respectă legislația privind accesul la informație. Dintre localități, 55% au răspuns la chestionarul adresat de IDIS „Viitorul”, 50% au răspuns la cererea unei persoane fizice terțe și doar 28% nu au răspuns defel (35% nu au răspuns în 2017). În privința raioanelor procentajul este mai mare: 75% au răspuns la chestionar, 60% au furnizat informațiile solicitate de persoana fizică și doar 12,5% din raioane nu au furnizat nici un răspuns, cu mențiunea că în 2017 erau 6% care nu au respectat defel legea privind accesul la informație.

Administrațiile publice locale și raionale au început să utilizeze tot mai mult paginile web pentru a aduce la cunoștință cetățenilor informațiile de interes public, printre care notăm: anunțurile despre desfășurarea ședințelor publice; proiectele de decizii/dispoziții până la ședința autorității publice; înregistrările video/audio de la ședințele consiliului local/raional; deciziile consiliului local/raional; rapoartele privind transparența în procesul decizional; anunțurile de participare la achiziții publice; rezultatele achizițiilor publice; proiectul bugetului; bugetul adoptat; numărul și numele candidaților la concursurile pentru posturile vacante; rezultatele proceselor - verbale ale comisiei de selectare a candidaților; analizele-financiare ale întreprinderilor municipale.

Deși în Republica Moldova nu este obligatoriu, trei administrații locale și o administrație raională publică total sau parțial contractele de achiziții pe pagina web, fiind un exemplu de urmat pentru toate localitățile și raioanele țării.

În ultimul clasament au fost identificate două localități care publică pe web toate declarațiile de avere și interese personale ale primarului, viceprimarilor și funcționarilor publici. Dacă în 2016 nici un raion nu avea publicat un Cod de etică pentru angajații autorităților administrației publice raionale, atunci în 2018

au fost identificate opt astfel de coduri pe paginile web. Totodată, monitorizarea din 2018 constată primul exemplu de elaborare și publicare pe web a Codului de etică pentru aleșii locali.

Pe parcursul monitorizării se observă o mai mare deschidere a administrațiilor locale, care publică informații ce țin de serviciile sociale comunitare necesare pentru categoriile vulnerabile de cetățeni. Totodată, administrațiile publice raionale au început să publice pe web numărul beneficiarilor ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului și sumele achitate.

INTRODUCERE ȘI SCOPUL RAPORTULUI

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, preluând experiența slovacă și cu suportul Institutului pentru Reforme Economice și Sociale (INEKO) din Slovacia, a monitorizat administrațiile publice locale din unitățile administrativ teritoriale de nivelul I și II pentru a **determina nivelul de transparență** în activitatea acestora în perioada 2016 - 2018.

În anul 2016 au fost monitorizate 32 de raioane, 38 de orașe (municipii) și 12 din cele mai mari sate (comune) din țară, iar în anii 2017 și 2018 au fost monitorizate 32 de raioane, 40 de orașe (municipii) și 20 din cele mai mari sate (comune) din țară.

Procesul de monitorizare a fost realizat în baza unui chestionar sociologic adresat autorităților administrației publice locale de nivelul I și II, în baza unei cereri de acces la informații publice, în baza evaluării paginilor web ale acestor autorități publice locale și în baza analizei altor surse informaționale disponibile publicului.

Administrațiile localităților au fost evaluate și clasate în nouă zone (criterii de transparență) cu 53 de indicatori. Zonele evaluate cuprind competențele și obligațiile cu care sunt investite în mod legal administrațiile localităților, precum și domeniile considerate importante pentru o bună guvernare, care potrivit standardelor internaționale, fac parte din informațiile publice.

	Zonele (criteriile de transparență)	Ponderea în %
I	Accesul la informație	16
II	Participarea în procesul decizional	32
III	Achizițiile publice	12
IV	Administrarea proprietății publice	7
V	Bugetarea	12
VI	Resursele umane	5
VII	Etica profesională și conflictul de interese	6
VIII	Serviciile sociale	4
IX	Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale	6

Rezultatele se bazează pe date accesibile publicului, ușor măsurabile și verificabile. Punctajul maxim pentru o localitate, incluzând toate zonele, a fost de **100 de puncte (%)**.

În rezultatul monitorizării **au fost stabilite clasamentele celor mai transparente localități** din Republica Moldova, prezentate publicului trei ani la rând în perioada 2016 – 2018. Aceste clasamente de transparență pot fi găsite pe pagina web www.localtransparency.viitorul.org.

Clasamentul general al unei administrații variază de la 0% (cel mai slab) până la 100% (cel mai bun). Pentru o comparație mai rapidă, administrațiile localităților au fost clasificate în conformitate cu o scară graduală (de la F până la A+).

Tot pe pagina web, pentru fiecare indicator de transparență analizat, au fost indicate **recomandări pentru îmbunătățirea transparenței** în activitatea administrațiilor publice locale.

Rezultatele prezentului raport ne arată **progresul și evoluția** administrațiilor publice locale de nivelul I și II în ce privește **deschiderea acestora către cetățeni**.

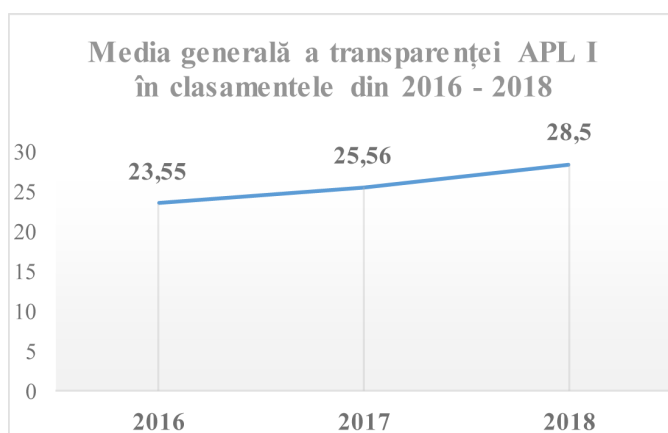
Clase	%
A+	80-100
A	75-79
A-	70-74
B+	65-69
B	60-64
B-	55-59
C+	50-54
C	45-49
C-	40-44
D+	35-39
D	30-34
D-	25-29
E+	20-24
E	15-19
E-	10-14
F	0-9

I. EVOLUȚIA TRANSPARENȚEI ÎN AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE DE NIVELUL I

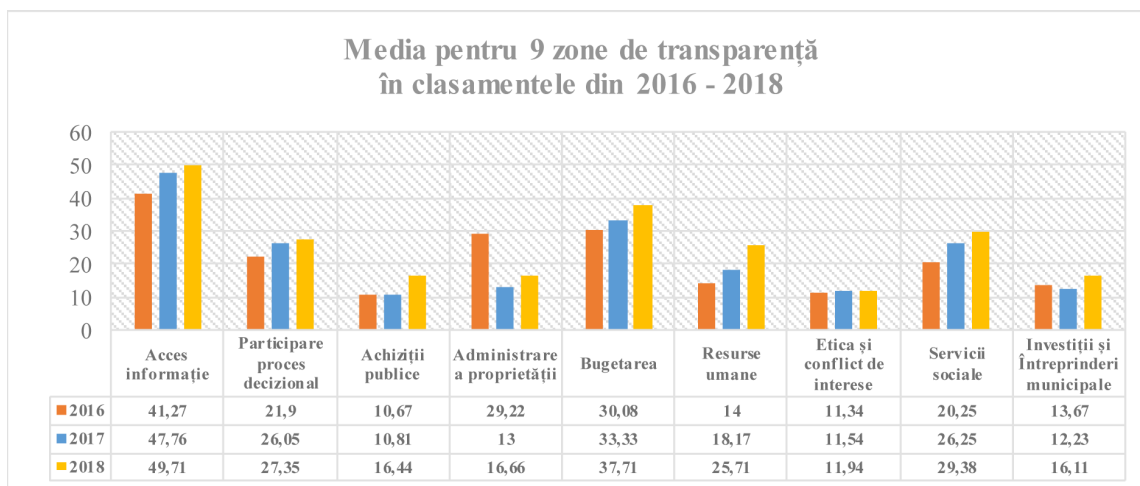
1. Informații generale

Pe parcursul celor trei ani de monitorizare observăm **o creștere a mediei generale a transparenței administrațiilor publice locale de nivelul I cu 4,95 puncte procentuale**. Dacă în clasamentul din 2016 media generală era de 23,55%, atunci în clasamentul din 2018 media generală este de 28,50%.

În pofida faptului că media generală anuală reprezintă doar ¼ din numărul maxim de puncte care pot fi acumulate, la nivel de localități avem anumite progrese. În clasamentul din 2016 doar două administrații publice locale au obținut puțin peste 50% din punctajul maxim (C+), în clasamentul din 2017 avem tot două localități peste 50%, dintre care o localitate a acumulat peste 80% din puncte, iar în clasamentul din 2018 sunt 10 administrații locale care au obținut un scor total mai mare de 50%, dintre care trei au peste 60% și una peste 80% (A+).



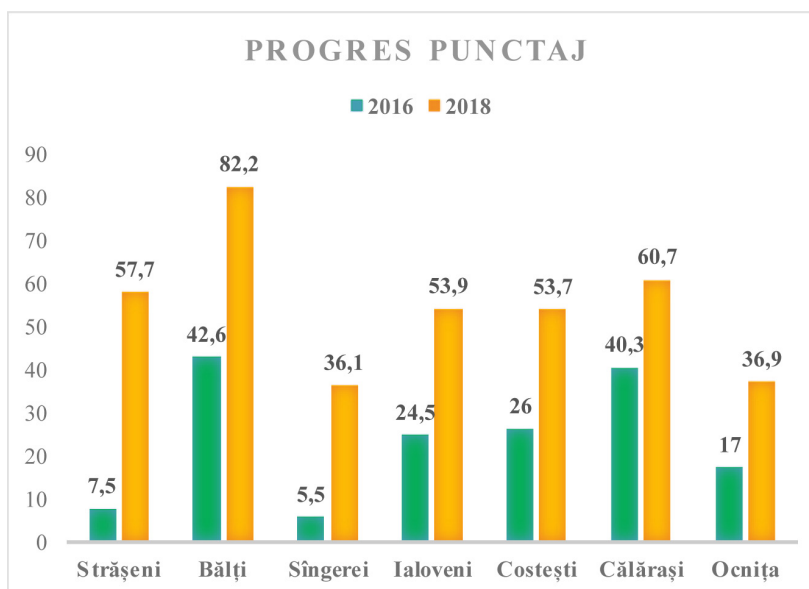
În ce privește media pe fiecare zonă de transparență, notăm o creștere procentuală în opt zone și anume accesul la informație (+ 8,44 %); participarea în procesul decizional (+ 5,45 %); achizițiile publice (+ 5,77 %); bugetarea (+ 7,63 %); resursele umane (+ 11,71 %); etica profesională și conflictul de interese (+ 0,6 %); serviciile sociale (+ 9,13 %); investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale (+ 2,44 %). Remarcăm doar o descreștere în zona administrării patrimoniului public (- 12,56 %). Această involuție a fost influențată de unele schimbări și îmbunătățiri ale metodologiei de monitorizare și punctare a indicatorilor de transparență din zona administrării patrimoniului public, care au fost efectuate începând cu clasamentul din 2017. În clasamentul din 2018 vedem deja o creștere în comparație cu 2017 (+ 3,66).



Marea majoritate a autorităților publice locale de nivelul I și-au îmbunătățit în continuu nivelul de transparență, fapt ce a dus la urcarea lor în clasamentul transparenței și ocuparea unui loc mai bun în comparație cu anii precedenți. Schimbări observăm și în topul primelor trei administrații publice locale din clasamentele stabilite în perioada 2016 – 2018. În timp ce orașul Cimișlia și municipiul Cahul au fost permanent în acest top, municipiul Bălți, fără a ocupa un loc de frunte în clasamentul din 2016, a ajuns în prima poziție în clasamentele din 2017 și 2018.



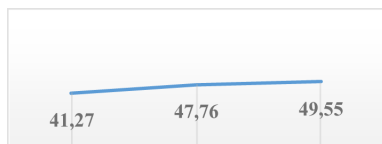
Progresul care l-au făcut un șir de localități se poate vedea și în numărul punctajului obținut în 2018 în raport cu primul clasament din 2016. Cea mai mare diferență și respectiv, cel mai mare salt al numărului de puncte îi revine municipiului Strășeni (+ 50,2 p). Aici putem remarca și alte localități precum: municipiul Bălți (+ 39,6 p), orașul Sângerei (+ 30,6 p), orașul Ialoveni (+ 29,4 p), satul Costești (+ 27,7 p), orașul Călărași (+ 20,4 p) și orașul Ocnița (+ 19,9 p).



La fel, din 2016 până în 2018 un șir de administrații publice locale au urcat mai multe poziții în clasamentele transparenței localităților. **Cel mai mult a urcat în clasament municipiul Strășeni (+ 39 locuri), urmat de orașul Sângerei, satul Cărpineni, orașul Ialoveni, orașul Ocnița, comuna Trușeni și satul Costești.**

Localitatea	2016	2018	Evoluție locuri
Strășeni	44	5	+ 39
Sângerei	45	20	+ 25
Cărpineni	48	28	+ 20
Ialoveni	23	7	+ 16
Ocnița	31	17	+ 14
Trușeni	37	23	+ 14
Costești	19	8	+ 11

2. Accesul la informație (+ 8,44 %)

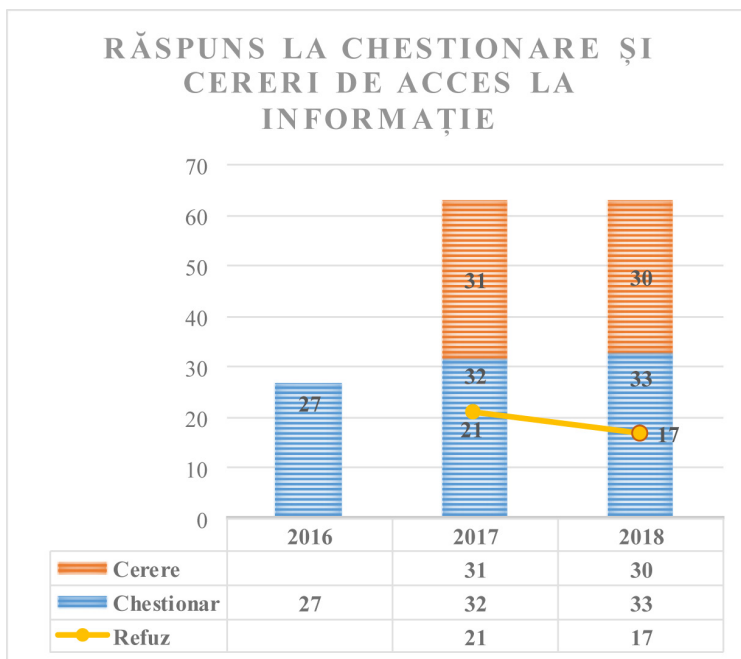


La monitorizarea transparenței guvernării locale, o atenție sporită a fost acordată modului de respectare a legislației privind accesul la informație de către administrațiile locale.

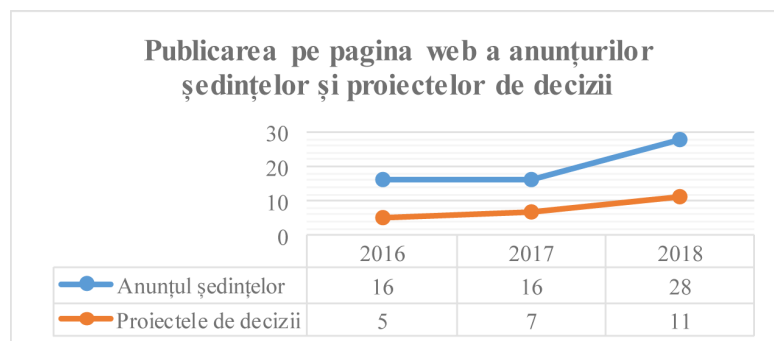
În acest sens, IDIS „Viitorul” a expediat chestionare în adresa localităților monitorizate, cu solicitarea mai multor informații publice. În anul 2016 au fost recepționate de la autoritățile administrației publice locale 27 de chestionare, în 2017 au fost completate 32 de chestionare, iar în 2018 avem 33 de chestionare.

Totodată, începând cu anul 2017, la inițiativa IDIS „Viitorul”, o persoană fizică terță a înaintat cereri către administrațiile publice locale, prin care s-a solicitat o anumită informație publică. Astfel, a fost verificată respectarea de către administrațiile locale a obligației de furnizare a răspunsului la cererile de acces la informații publice. În anul 2017 au răspuns și au furnizat informația solicitată 31 de localități, iar în anul 2018 au furnizat 30 de administrații locale.

Numărul localităților care nu au răspuns nici la chestionar și nici la cererea de acces la informație este în descreștere, în 2017 nu au furnizat informațiile publice solicitate 21 de localități, iar în 2018 avem 17 administrații locale care nu au respectat cerințele legii privind accesul la informație.



Administrațiile publice locale au început să utilizeze tot mai mult paginile web pentru a aduce la cunoștință cetățenilor anunțul despre desfășurarea ședinței publice (cu cel puțin trei zile lucrătoare înainte de data desfășurării ședinței).



Monitorizarea din 2016 arată că toate anunțurile respective au fost comunicate pe portalul web de către 16 localități, în 2017 la fel 16, iar în 2018 am stabilit că 28 de administrații locale utilizează pagina web pentru a publica aceste anunțuri.

La fel, a sporit numărul autorităților publice locale care prin intermediul paginii web au adus la cunoștință publicului toate proiectele de decizii/dispoziții și materialele aferente acestora până la ședința autorității publice. În 2016 avem doar cinci astfel de autorități publice locale, în 2017 sunt șapte, iar în 2018 am identificat 11 administrații locale.

Bune practici: Satul Costești, municipiile Strășeni și Ungheni publică pe site-ul oficial pe lângă numele, afilierea politică a consilierilor locali și datele de contact ale acestora (telefon), fie alte informații utile (locul de bază de muncă). Nu toate localitățile aduc la cunoștință astfel de informații pe web, argumentând că acestea sunt informații cu caracter personal.

Nr. d/o	Numele, prenumele	Data nașterii	Domiciliu	Studii	Specialitatea	Locul de muncă	Numărul de contact	Apartenența politică
1.	Cazac Eugeniu	02.07.1987	P.Rancz, 23	Superioare	Drept	Execuțor, „Brisan AI”	069131227	PPM
2.	Ceban Rodion	06.05.1987	Ștefan cel Mare, 26/37	Superioare	Admin. Publică	Direcția Statistică	069004029	PPM
3.	Tănase Tatiana	27.11.1979	A.Russo, 3	Superioare	Medic Pediatru	Centru Sănătate	068600191	PPM
4.	Lungu Victor	22.11.1986	V. Alexandru, 4	Superioare	Contabil eval. Imobiliar	-	069226208	PPM

Imagine 1: Date de contact pe web ale consilierilor locali din municipiul Strășeni

Cele mai bune exemple de respectare a accesului la informație sunt autoritățile publice locale din municipiul Cahul (2016), municipiul Bălți (2017) și orașul Cimișlia (2018).



3. Participarea în procesul decizional (+ 5,45%)



Monitorizarea administrațiilor publice locale a stabilit gradul de respectare a transparenței în elaborarea, adoptarea și publicarea actelor normative, precum și implicarea cetățenilor în acest proces.

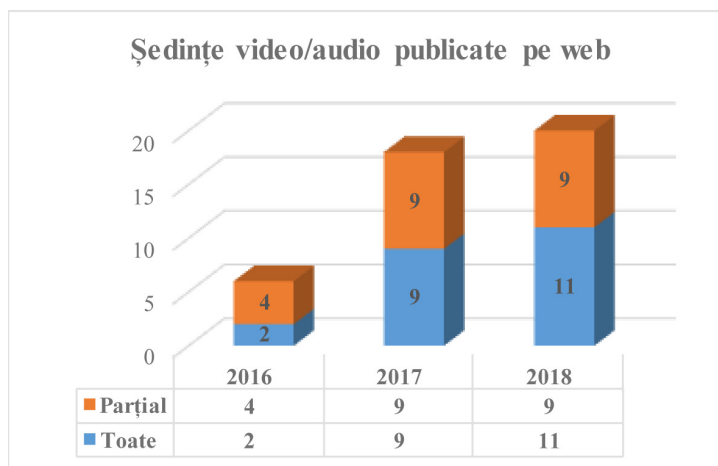
Analiza efectuată în 2016 ne arată că 23 localități au organizat în anul 2015 parțial, doar în unele situații limitate, consultări publice pentru proiectele de decizii/dispoziții. Monitorizarea din 2017 stabilește că 27 de administrații au consultat parțial cetățenii, iar analiza din 2018 relevă o ușoară creștere până la 30 de localități, care au organizat consultări publice pentru unele decizii/dispoziții.



Despre organizarea consultărilor publice administrațiile locale preferă să anunțe populația prin plasarea anunțului pe panoul informativ și doar câteva localități utilizează pagina web.

Numărul sintezelor recomandărilor recepționate în rezultatul organizării consultărilor publice este în creștere, de la patru la 15 în 2018. Analiza efectuată în 2016 arată că nici o administrație publică locală nu a utilizat pagina web pentru publicarea acestor sinteze, iar cea din 2018 constată două localități care au început publicarea acestor sinteze pe paginile lor web.

Pe parcursul monitorizării, a crescut numărul localităților care au înregistrat video/audio ședințele consiliului local și le-au stocat în arhiva web (site-ul localității și/sau pe portalul youtube.com). În anul 2016 au fost identificate șase autorități locale care au publicat pe pagina web (două în totalitate, iar patru- parțial) aceste înregistrări video/audio, în 2017 au fost 18 administrații locale (nouă în totalitate, iar nouă - parțial), iar în 2018 sunt 20 de localități (11 în totalitate, iar nouă - parțial).



În ce privește publicarea deciziilor consiliului local, notăm un grad ridicat de realizare a acestei obligații de către autoritățile publice locale în fiecare an. Rezultatele monitorizării ne arată că în 2016 au informat publicul despre deciziile adoptate 31 de localități (14 în totalitate și 17 parțial), în 2017 au informat 34 de localități (21 în totalitate și 13 parțial), iar în 2018 observăm o ușoară descreștere până la 28 de localități (20 în totalitate și opt - parțial).

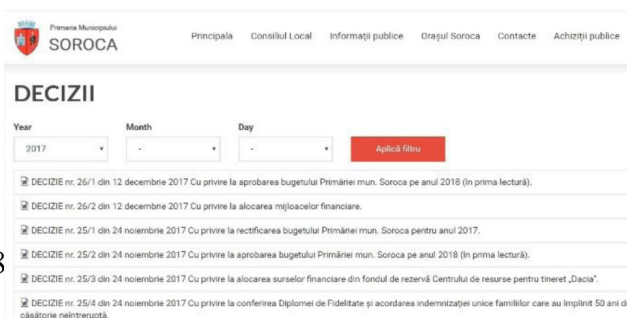
Deși autoritățile administrației publice locale sunt restanțiere la întocmirea și aducerea la cunoștința publicului a rapoartelor privind transparența în procesul decizional, numărul localităților care respectă această cerință legală este în creștere. Monitorizarea din 2016 a stabilit doar o administrație publică locală care a plasat pe web Raportul de transparență, în 2017 am stabilit trei localități, iar în 2018 am identificat cinci localități.

Bune practici: Printre localitățile care au adus la cunoștință înregistrările video/audio de la ședințele consiliului local remarcăm orașul Ialoveni, care le-a publicat pe toate pe pagina sa web și municipiul Strășeni, care publică toate înregistrările pe canalul său de pe portalul www.youtube.com. Plus la aceasta evidențiem că doar Primăria municipiului Soroca are pe pagina sa web mai multe motoare de căutare a documentelor publice, inclusiv deciziile adoptate de consiliul local.

Ședința ordinară a Consiliului orășenesc Ialoveni 7 septembrie 2017



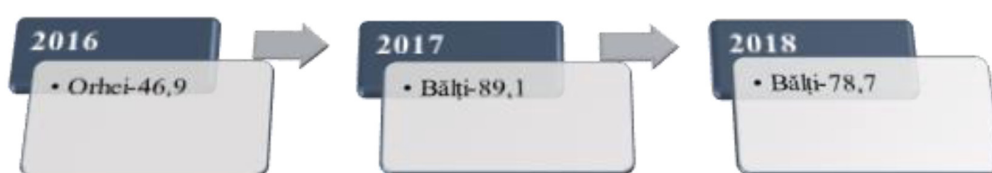
Imagine 2: Înregistrări video/audio ședințe pe web, primăria or. Ialoveni



8

Imagine 3: Motor web de căutare a deciziilor, Primăria mun. Soroca

Cele mai bune exemple de participare în procesul decizional sunt autoritățile publice locale din municipiile Orhei (2016) și Bălți (2017 și 2018).



4. Achiziții publice (+ 5,77%)



Monitorizarea transparenței achizițiilor publice s-a referit la toate etapele de achiziții publice, fiind analizat dacă administrațiile locale au adus la cunoștință publică anunșurile de achiziții publice, rezultatele achizițiilor publice, inclusiv contractele de achiziții, precum și rapoartele de monitorizare a executării acestor contracte.

În 2016 a fost stabilit că 19 localități au adus la cunoștință anunșurile de participare la achiziții publice (două în totalitate pe pagina web, iar 17 parțial sau prin alte modalități), în 2017 am constatat că anunșurile au fost aduse la cunoștință de 26 localități (trei în totalitate pe pagina web, iar 23 parțial sau prin alte modalități), iar în 2018 au fost menționate 29 de localități (cinci în totalitate pe pagina web, iar 24 parțial sau prin alte modalități).



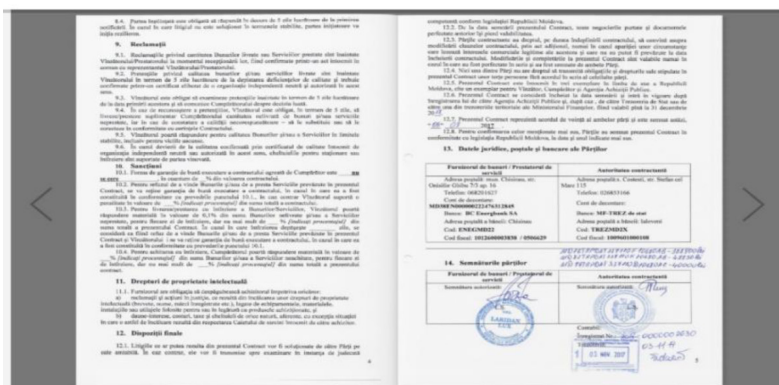
A crescut ușor numărul autorităților publice care aduc la cunoștință rezultatele achizițiilor publice, inclusiv numărul administrațiilor locale care publică toate aceste rezultate pe paginile web. În 2016 au fost identificate 15 localități care au adus la cunoștință rezultatele achizițiilor (una în totalitate pe pagina web, iar 14 parțial sau prin alte modalități), în 2017 au fost 14 localități (două în totalitate pe pagina web, iar 12 parțial sau prin alte modalități), iar în 2018 au fost indicate 22 de localități (cinci în totalitate pe pagina web, iar 17 parțial sau prin alte modalități).

Bune practici: deși în Republica Moldova nu este obligatoriu, unele administrații locale publică total sau parțial contractele de achiziții pe pagina web. Rezultatele monitorizării din 2016 nu a identificat nici un astfel de exemplu, în 2017 a fost indicat doar municipiul Bălți, iar în 2018 notăm municipiul Bălți, satul Costești și satul Varnița.

Cele mai bune exemple în domeniul achizițiilor publice sunt autoritățile

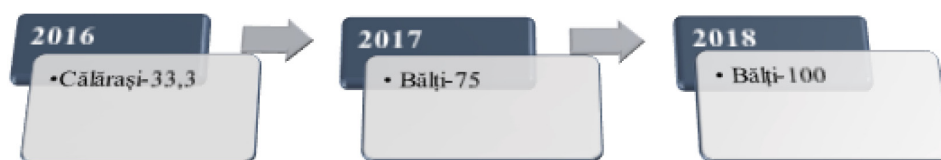
COSTEȘTI

Primăria Consiliul Transparența Servicii public Despre Lei



Imagine 4: Contracte achiziții publice pe web, Primăria satului Costești

publice locale din orașul Călărași (2016) și municipiul Bălți (2017 și 2018).

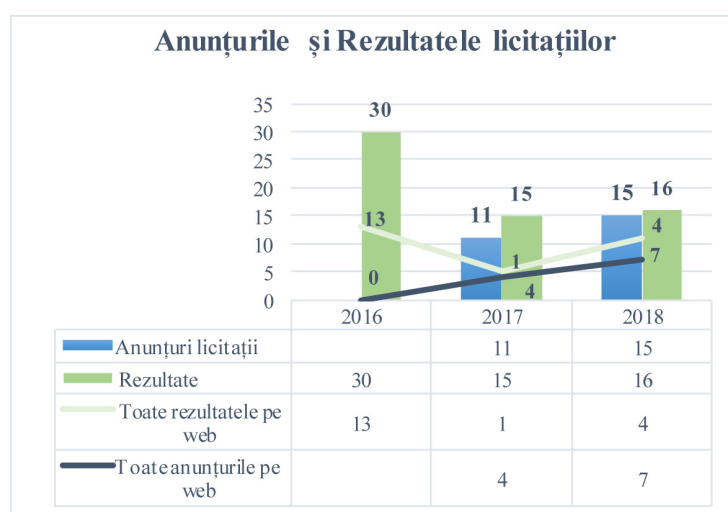


5. Administrarea patrimoniului public (-12,56 %)



Monitorizarea a cuprins etapele publicării pe pagina web de către administrațiile locale a anunțurilor privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor din proprietatea unității administrativ-teritoriale și rezultatele acestor licitații publice.

Anunțurile privind desfășurarea licitațiilor publice au fost monitorizate începând cu clasamentul din 2017, potrivit căruia au fost identificate 11 localități care aduc la cunoștință astfel de anunțuri pe pagina web (patru în totalitate și șapte parțial). În clasamentul din 2018 au fost stabilite 15 localități care publică aceste anunțuri pe web (șapte în totalitate și opt - parțial).



În ce privește aducerea la cunoștință a rezultatelor licitațiilor, se observă o regresie, însă aceasta parțial se datorează ajustării metodologiei de monitorizare și punctare.

Dacă în clasamentul din 2016 avem 30 de localități, atunci în 2017 avem 15, iar în 2018 sunt 16 localități.

Bune practici: municipiul Bălți publică pe pagina web rezultatele licitațiilor publice, cu indicarea bunului imobil, adresa și destinația acestuia, suprafața, prețul inițial și prețul de vânzare, numărul deciziei consiliului local adoptată în privința rezultatului licitației publice.

Table showing public asset auction results in the Municipality of Bălți:

Nr.	Nr. lotul	Adresa	Nr. cadastral	destinația lotului de teren	supr. ha	preț. inițial lei	prețul de vânzare (lei)	DCM
1	R 17/13	str. Decebal colț str. L. Franco	0300201.1032	Teren pentru construcții	0,0985	500 000,00	550 000,00	14/18 din 22.12.2016
2	R 17/17	str. Nekrasov, 80	0300908.185	Teren pentru construcții, 1/2 pârț din 536 m.p. (268 m.p.)	0,0268	55 000,00	62 000,00	9/21 din 28.09.2017
3	R 17/18	str. Caragiale (reg. casei locale nr. 15)	0300108.373	Teren pentru construcții	0,0503	90 000,00	105 000,00	9/21 din 28.09.2017
4	R 17/19	str. P.Bocu (reg. casei locale nr. 83)	0300210.422	Teren pentru construcții	0,0024	8 000,00	20 000,00	9/21 din 28.09.2017

Imagine 5: Rezultatele licitațiilor publice în municipiul Bălți

Table showing the list of persons waiting for land plots in the Municipality of Leova:

Nr. d/o	N.P.P. solicitantului	data depunerii cererii	înregistrarea căsătoriei	evidență în or. Leova	domiciliu la data depunerii cererii
1	Obiomcov Vitalie	11.02.08	26.02.05	27.06.95	str.B.Glavan, 18
2	Eremia Tatiana	22.07.08	12.01.08	31.07.02	str.Unirii, 90
3	Pasteia Adrian	20.08.08	19.07.08	21.01.98	str.Cîmpilor, 63
4	Gurmeza Sergiu	26.09.08	04.05.07	29.08.00	str.Marinescu, 2/19
5	Cernea Dumitru	18.11.08	14.06.08	21.07.00	str.Tighiceanului, 131
6	Buga Ion	24.11.08	30.09.08	23.08.01	str.M.Eminescu, 105

Imagine 6: Lista persoanelor în rând pentru terenuri de pământ în orașul Leova

Municipiul Bălți, orașul Leova și orașul Sângera au publicat pe web lista persoanelor ce stau în rând pentru îmbunătățirea condițiilor de trai/ atribuirea terenurilor de pământ pentru construcția caselor individuale de locuit – indicator care are rolul de a spori transparența în administrarea patrimoniului public.

Cele mai bune exemple privind transparența în administrarea proprietății publice sunt autoritățile publice locale din orașul Fălești (2016) și municipiul Bălți (2017 și 2018).

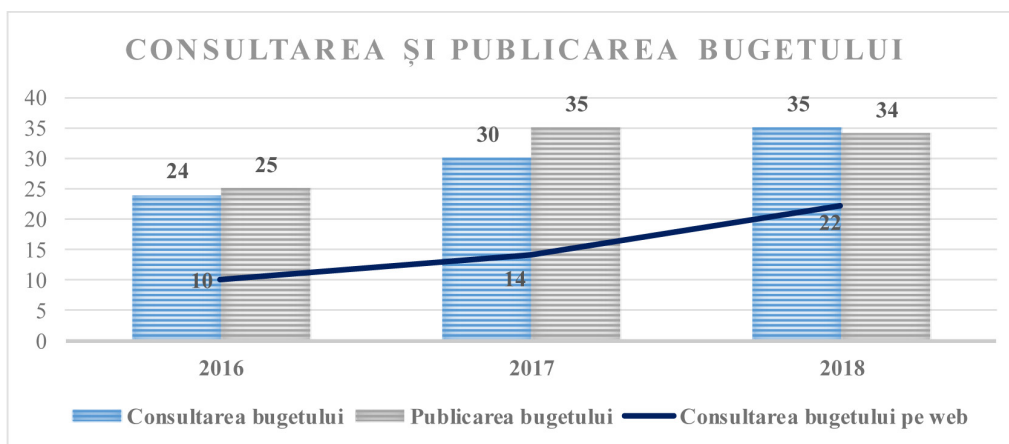


6. Bugetarea (+ 7,63 %)



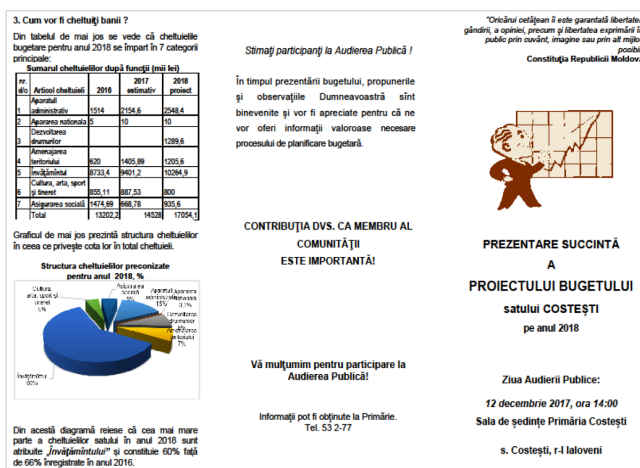
Monitorizarea a cuprins toate etapele de la elaborarea până la executarea bugetului, fiind analizat nivelul de deschidere a administrației locale și de asigurarea posibilității de participare a publicului la procesul de planificare a bugetului localității, precum și de aducere la cunoștință a bugetului adoptat și informației despre utilizarea banilor publici.

Monitorizarea administrațiilor locale ne arată că procesul bugetar devine tot mai deschis și participativ, cu aducerea la cunoștință publicului a proiectului de buget, utilizând în acest sens pagina web, și supunerea proiectului consultărilor publice. Analiza din 2016 constată 24 de localități care respectă aceste cerințe legale, în 2017 vorbim despre 30 de localități, iar în 2018 sunt menționate 35 de administrații publice locale.



A crescut numărul unităților administrativ-teritoriale care își publică bugetul pe pagina web a localității. Astfel, în 2016 sunt menționate 25 de administrații locale care au publicat pe web bugetul, în 2017 avem 35 de administrații locale, iar în 2018 sunt 34 de localități.

Bune practici: administrația satului Costești a elaborat și utilizat pliante informative, prin care a descris succint elementele de bază a proiectului bugetului, a explicat cetățenilor și agenților economici din localitate cum vor fi acumulați și



Imagine 7: Pliant proiect buget Costești

cum vor fi cheltuiți banii publici, precum și a anunțat data, ora și locul desfășurării audierii publice asupra proiectului bugetului local.

Cele mai bune exemple privind transparența în elaborarea și executarea bugetului sunt autoritățile publice locale din municipiul Cahul (2016), municipiul Bălți (2017) și orașul Cimișlia (2018).

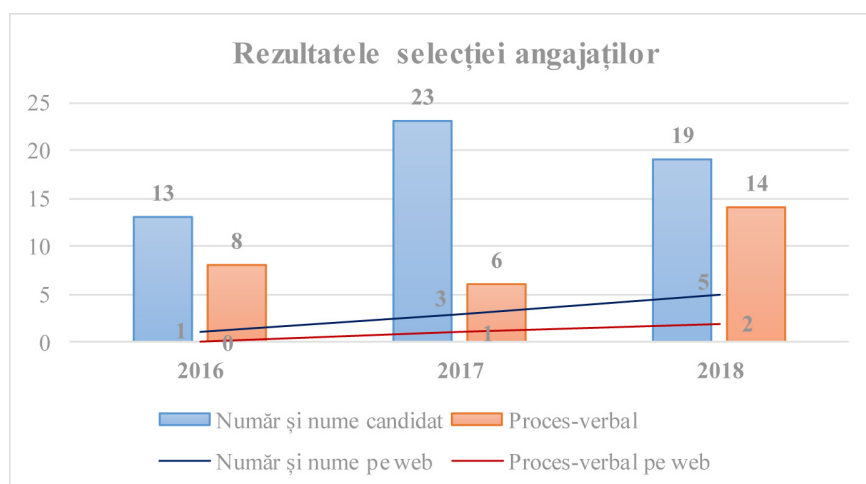


7. Resursele umane (+ 11,71 %)



Monitorizarea zonei respective s-a axat preponderent pe nivelul de asigurare de către administrația locală a accesului publicului la toate informațiile ce se referă la selectarea și angajarea cadrelor în serviciu public, care trebuie să se desfășoare pe baza de concurs și într-un mod transparent.

Pe parcursul monitorizării am observat un anumit **progres în comunicarea numărului și numelui candidaților care au participat la concursurile de selecție pentru posturile vacante, cel mai des fiind utilizat panoul informativ și mai rar pagina web a autorității publice**. În rezultatul analizei efectuate în 2016, au fost identificate 13 administrații locale care comunică aceste informații, dintre care doar o singură autoritate locală a publicat în totalitate informațiile pe web. În 2017 numărul acestora sporește, fiind constatate 23 de localități, dintre care doar trei au publicat în totalitate informațiile pe web. În 2018 au fost stabilite 19 administrații locale (dintre care doar cinci au publicat în totalitate informațiile pe web), cu mențiunea că în cinci localități nu s-au desfășurat concursuri de angajare în serviciu în anul respectiv monitorizat.



Totodată, observăm mai multe autorități publice locale care comunică rezultatele proceselor - verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă, incluzând evaluarea comisiei și clasamentul solicitanților, deși, per general, nivelul de deschidere a unor astfel de date rămâne încă destul de scăzut. Notăm opt exemple identificate în 2016 și 14 cazuri în 2018, cu mențiunea că administrațiile locale nu au utilizat pagina web pentru comunicarea acestor procese-verbale (2016), iar la monitorizarea din 2018 s-au depistat doar două localități care au utilizat pagina web pentru comunicarea unor astfel de documente.

Bune practici: municipiul Bălți și orașul Călărași utilizează pagina web pentru a comunica rezultatele proceselor - verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă, incluzând evaluarea comisiei și clasamentul solicitanților.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BĂLȚI				
CONSILIUL PRIMĂRIA TRANSPARENTĂ CONSULTĂRI PUBLICE SERVICII PUBLICE INVESTIȚII ARHITECTURA RE				
Rezultatele la interviu și nota finală la funcția publică temporar vacantă de specialist principal al Direcției economie, prognozare și administrare a veniturilor în cadrul DGFE				
Data 11.aug.2017 / Comentariu 0				
Nr. d/o	Numele, prenumele	Nota finală obținută la interviu	Nota finală la concurs	Comentarii
1	Cuțulab Ina	8,06	7,53	A promovat concursul
2	Dubceac Liuba	6,56	6,28	A promovat concursul
3	Corcevala Inna	4,75	-	Nu a promovat concursul
4	Șepeli Natalia	4,5	-	Nu a promovat concursul

Imagine 8: Rezultatele concursului de angajare în cadrul Primăriei municipiului Bălți

Cele mai bune exemple privind transparența în selectarea și angajarea cadrelor în serviciul public sunt autoritățile publice locale din municipiul Chișinău (2016) și municipiul Bălți (2017 și 2018).



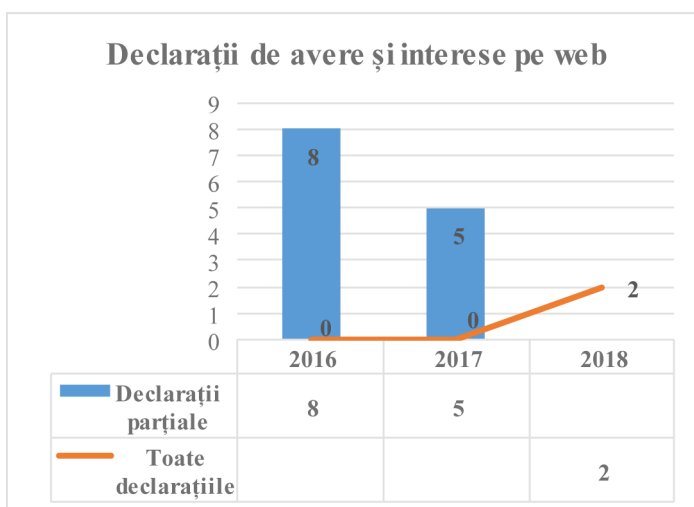
8. Etica profesională și conflictul de interese (+ 0,6 %)



Autoritățile publice locale au fost verificate dacă au elaborat, publicat și implementat anumite documente și instrumente, care ar duce la asigurarea integrității, prevenirea conflictelor de interese și actelor de corupție, asigurarea unui comportament etic din partea funcționarilor și angajaților, conform normelor și standardelor deontologice.

Etica profesională și conflictul de interese este una din zone cu cea mai mică medie de puncte acumulate în perioada celor trei ani de monitorizare și cu o evoluție foarte lentă.

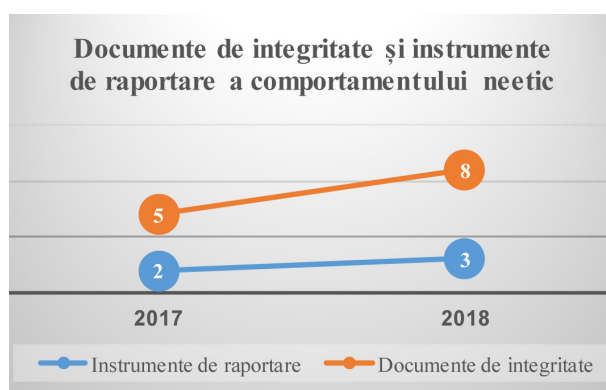
În contextul dat notăm că 21 din autorități publice locale monitorizate în 2016 au făcut public pe pagina web CV-ul primarului, care include informații cu privire la studiile superioare, experiența de muncă, apartenența anterioară la societățile comerciale și organizațiile non-profit. În anul 2017 am stabilit 27 de administrații locale, iar în 2018 sunt menționate 24 de localități. Un șir de autorități publice locale publică doar unele informații incomplete din CV-ul primarului.



Deși, de la finele anului 2016 primarii, viceprimarii și funcționarii publici nu mai au obligația de a publica pe pagina web a administrației locale declarația de avere și interese personale (în conformitate cu legea anterioară erau declarațiile cu privire la venituri și proprietate), considerăm oportun de a publica pe pagina web copia scanată a declarațiilor, depuse la Agenția Națională de Integritate (cu respectarea tuturor excepțiilor prevăzute de lege), fie indicarea linkurilor web de pe portalul www.declaratii.cni.md cu declarațiile respective. Publicarea acestor informații pe web va asigura integritatea administrației publice, evitarea unor situații existente sau posibile de incompatibilități, conflicte de interese, alte situații, iar orice cetățean va putea monitoriza și în caz de necesitate va sesiza conducerea entității publice, fie Autoritatea Națională de Integritate.

Analiza efectuată pe parcursul celor trei ani arată că doar câteva administrații locale au publicat unele declarații pe web și doar în ultimul clasament au fost identificate două localități care publică pe web toate declarațiile primarului, viceprimarilor și funcționarilor publici.

Deși unele administrații afirmă că au elaborat și publicat pe panoul informativ Coduri de etică, notăm că pe paginile web oficiale ale tuturor localităților nu există nici un Cod de etică pentru aleșii locali, Cod de etică pentru angajații autorităților administrației publice locale și Cod de etică pentru angajații instituțiilor bugetare, întreprinderilor publice, precum și angajații întreprinderilor fondate sau la care deține pachetul majoritar administrația publică locală.



În rezultatul monitorizării paginilor web au fost identificate cinci documente în 2017 privind asigurarea integrității în cadrul autorității publice locale (planuri, ghiduri, strategii), opt astfel de documente în 2018, precum și două instrumente de raportare a comportamentului lipsit de etică în 2017 și trei instrumente în 2018.

Bune practici: orașul Cimișlia și municipiul Cahul publică pe web toate declarațiile de avere și interese personale ale primarilor, viceprimarilor și funcționarilor publici din localitate.



Imagine 9: Declarații de avere, Primăria or. Cimișlia

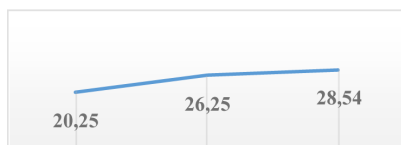


Imagine 10: Declarații de avere și interese, Primăria mun. Cahul

Cele mai bune exemple privind etica profesională și conflictul de interese sunt autoritățile publice locale din municipiile Chișinău (2016) și Bălți (2017 și 2018).



9. Serviciile sociale (+ 9,13 %)



Monitorizarea serviciilor sociale s-a axat pe deschiderea informațiilor pentru persoanele / familiile vulnerabile din comunitate în ce privește tipurile de servicii sociale existente în unitatea administrativ-teritorială, modalitatea de aplicare și accesul pentru un potențial beneficiar.

Pe parcursul monitorizării se observă o mai mare deschidere a administrațiilor locale, care publică informații ce țin de serviciile sociale comunitare necesare pentru categoriile vulnerabile de cetățeni. Analiza din 2016 relevă că 20 de localități au adus la cunoștința publicului astfel de informații, cu descrierea acestor servicii și modalitatea de aplicare pentru beneficiari. În 2017 sunt menționate 30 de localități, iar în 2018 avem notate 34 de administrații publice locale.



Bune practici: orașul Cimișlia, municipiul Bălți, satul Pelinia, satul Măgdăcești și comuna Zaim publică pe web informații detaliate despre tipurile de servicii sociale existente în localitate, explică ce reprezintă acestea, cu trimitere la prevederile legale, indică cine poate beneficia de aceste servicii, care sunt condițiile și documentele necesare pentru beneficiari, alte informații utile pentru persoanele / familiile social-vulnerabile.

BENEFICII SOCIALE ȘI AJUTOARE	
Ajutorul social	Ajutorul material
Ajutorul de șomaj	Puncte medicale locale
Pensionarea și ajutorul social	Ajutorul de deces

Imagine 11: Servicii sociale Cimișlia

Cele mai bune exemple de transparență și accesibilitate pentru populație la informațiile privind serviciile sociale existente în unitatea administrativ-teritorială sunt autoritățile publice locale din orașul Cimișlia (2016) și municipiul Bălți (2017 și 2018).



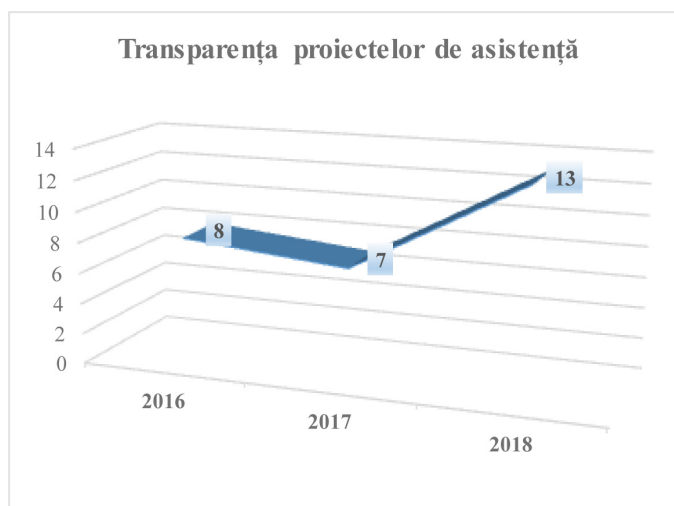
10. Investiții, întreprinderi municipale și participarea în societățile comerciale (+2,44%)



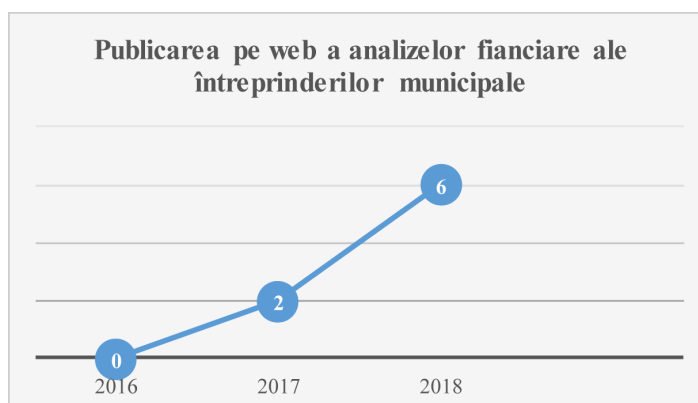
În cei trei ani de monitorizare a fost analizată transparența activităților și rezultatelor obținute în urma implementării proiectelor de asistență, ale căror beneficiari sau executanți au fost autoritățile administrației publice locale. Plus la aceasta, s-a monitorizat nivelul de deschidere a

administrațiilor locale în ce privește administrarea corporativă a întreprinderilor municipale și societăților comerciale cu pachet majoritar deținute de unitatea administrativ – teritorială.

Analiza efectuată ne arată că **puține autorități publice locale comunică pe web datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, cu furnizarea informațiilor precum: denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare.** În 2016 sunt menționate opt localități care publică pe web informații despre toate proiectele de asistență, în 2017 au fost șapte localități, iar în 2018 sunt menționate 13 administrații locale. Totodată, un șir de localități comunică parțial, doar unele informații despre activitățile și rezultatele obținute în urma implementării proiectelor de asistență.



Un nivel scăzut de deschidere îl au localitățile și în privința informațiilor despre rezultatele activității întreprinderilor municipale și societăților comerciale cu pachet majoritar deținute de unitatea administrativ – teritorială. În anul 2016 au fost identificate unele informații economico-financiare parțiale, în 2017 deja două localități publică toate analizele financiare anuale ale entităților sus-nominalizate, iar analiza din 2018 remarcă șase administrații locale care publică pe web toate rapoartele de activitate ale întreprinderilor municipale, care includ și analizele financiare anuale ale acestora.



Bune practici: municipiul Cahul și Strășeni publică pe pagina web rapoartele anuale de activitate ale întreprinderilor municipale, care includ analiza și rezultatele economico-financiare ale întreprinderii prin prisma evoluției indicatorilor principali (profitul net, venitul din vânzări și alți indicatori ce țin de condițiile de activitate concrete ale întreprinderii respective).

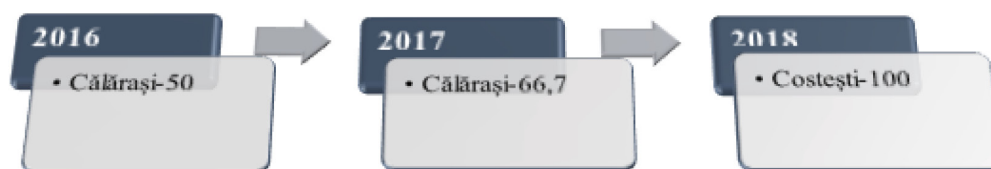


Imagine 12: Rapoarte întreprinderi municipale Cahul



Imagine 13: Rapoarte întreprinderi municipale Strășeni

Cele mai bune exemple de transparență a proiectelor investiționale și activității întreprinderilor municipale sunt autoritățile publice locale din orașul Călărași (2016 și 2017) și satul Costești (2018).

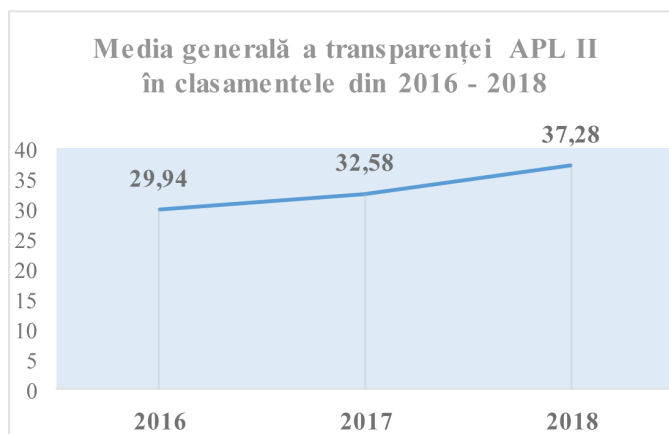


II. EVOLUȚIA TRANSPARENȚEI ÎN AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE DE NIVELUL II

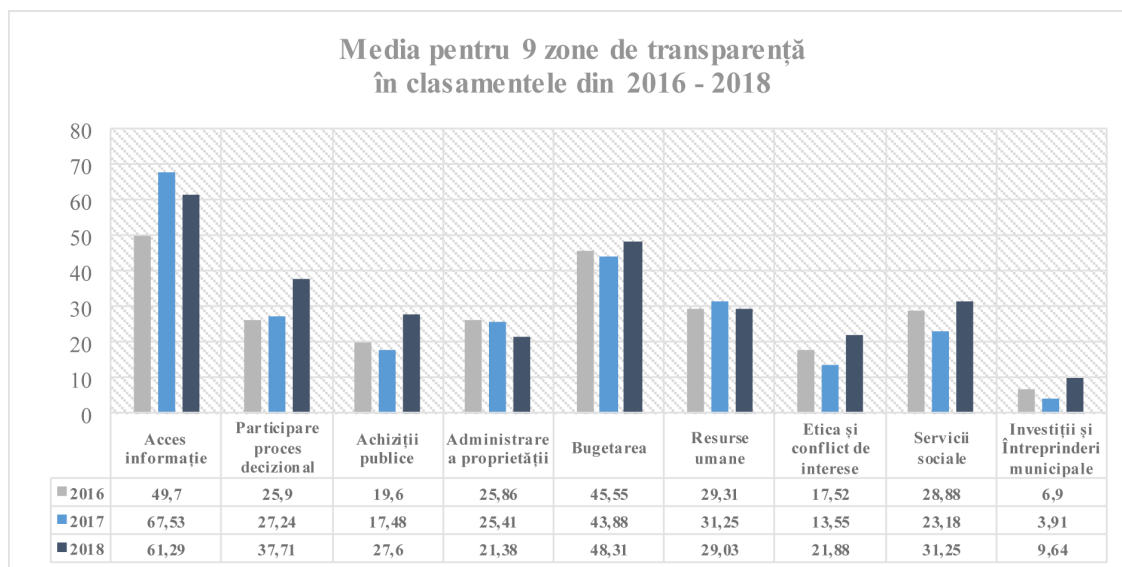
1. Informații generale

Pe parcursul celor trei ani de monitorizare observăm o creștere a mediei generale a transparenței administrațiilor publice locale de nivelul II cu 7,34 puncte procentuale. Dacă în clasamentul din 2016 media generală era de 29,94%, atunci în clasamentul din 2018 media generală este de 37,28%.

În pofida faptului că media generală anuală reprezintă circa 1/3 din numărul maxim de puncte care pot fi acumulate, la nivel de raioane avem anumite progrese. În clasamentul din 2016 doar trei administrații publice raionale au obținut puțin peste 50% din punctajul maxim, iar în clasamentul din 2018 sunt șase administrații raionale care au obținut un scor total mai mare de 50%, dintre care una are peste 60% și una peste 70% (A).



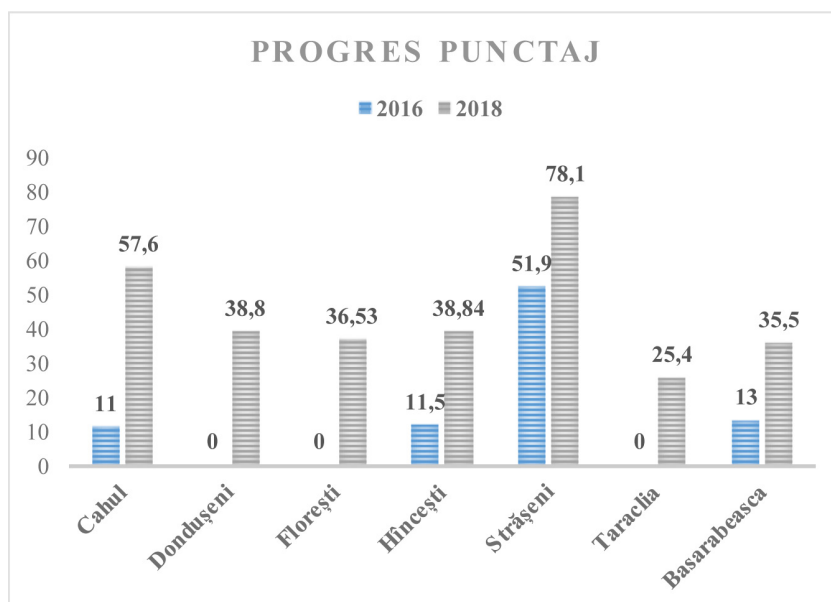
În ce privește media pe fiecare zonă de transparență, notăm o creștere procentuală în șapte zone și anume accesul la informație (+ 11,59 %); participarea în procesul decizional (+ 11,89 %); achizițiile publice (+ 8 %); bugetarea (+ 2,76 %); etica profesională și conflictul de interese (+ 4,36 %); serviciile sociale (+ 2,37 %); investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale (+ 2,74 %). Remarcăm o descreștere în zona administrării patrimoniului public (- 4,48 %) și o ușoară involuție în zona resurselor umane (- 0,28 %).



Marea majoritate a autorităților publice locale de nivelul II și-au îmbunătățit în continuu nivelul de transparență, fapt ce a dus la urcarea lor în clasamentul transparenței și ocuparea unui loc mai bun în comparație cu anii precedenți. Schimbări observăm și în topul primelor trei administrații publice raionale din clasamentele stabilite în perioada 2016 – 2018. În timp ce raioanele Strășeni, Fălești și Soroca au fost permanent în acest top, raionul Cahul, fără a ocupa un loc de frunte în clasamentele din 2016 - 2017, a ajuns pe locul III în clasamentul din 2018.



Progresul care l-au făcut un șir de raioane se poate vedea și-n numărul punctajului obținut în 2018 în raport cu primul clasament din 2016. Cea mai mare diferență și respectiv cel mai mare salt al numărului de puncte îi revine Consiliului raional Cahul (+ 46,6 p). Aici putem remarca și alte raioane precum: Dondușeni (+ 38,8 p), Florești (+ 36,5 p), Hâncești (+ 27,3 p), Strășeni (+ 26,2 p), Taraclia (+ 25,4 p), Basarabeasca (+ 22,5 p).



La fel, din 2016 până în 2018 un șir de administrații publice au urcat mai multe poziții în clasamentele transparenței raioanelor. **Cel mai mult a urcat în clasament raionul Cahul (+ 26 locuri), urmat de raioanele Dondușeni, Hâncești, Florești, Cantemir, Criuleni și Basarabeasca.**

Raionul	2016	2018	Evoluție locuri
Cahul	29	3	+ 26
Dondușeni	30	16	+ 14
Hâncești	28	15	+ 13
Florești	31	19	+ 12
Cantemir	20	13	+ 7
Criuleni	25	18	+ 7
Basarabeasca	27	20	+ 7

2. Accesul la informație (+ 11,59%)

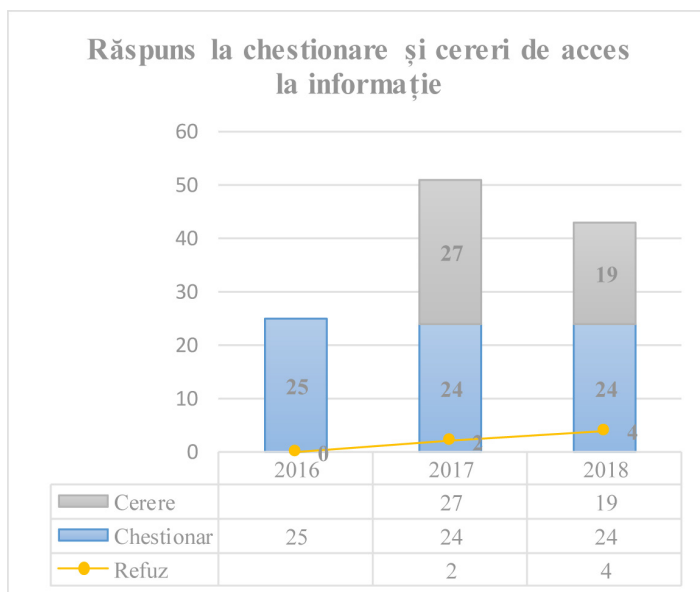


Accesul la informație, ca zonă a transparenței monitorizată pe parcursul a trei ani, cunoaște o evoluție în comparație cu anul 2016, însă observăm și o descreștere în 2018 în raport cu anul 2017.

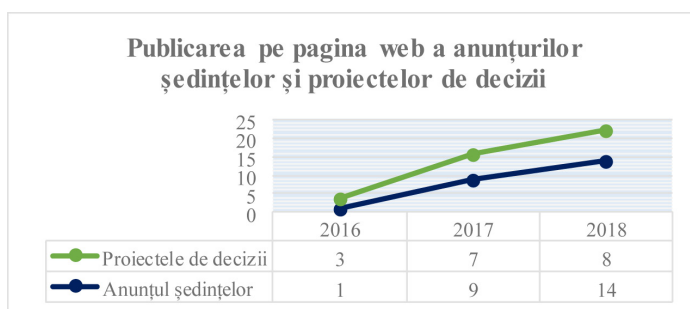
Această descreștere este vizibilă la modul de respectare a legislației privind accesul la informație de către administrațiile raionale. În anii 2016 – 2018, IDIS „Viitorul” a expediat chestionare în adresa localităților monitorizate, cu solicitarea mai multor informații publice. Astfel, în anul 2016 au fost recepționate de la autoritățile administrației publice raionale 25 de chestionare, în 2017 au fost completate 24 de chestionare, la fel 24 au fost și în 2018.

Totodată, începând cu anul 2017, la inițiativa IDIS „Viitorul”, o persoană fizică terță a înaintat cereri către administrațiile publice raionale, prin care s-a solicitat o anumită informație publică. Astfel, a fost verificată respectarea de către administrațiile raionale a obligației de furnizare a răspunsului la cererile de acces la informații publice. În anul 2017 au răspuns și au furnizat informația solicitată 27 de raioane, iar în anul 2018 au furnizat 19 administrații raionale.

Numărul raioanelor care nu au răspuns nici la chestionar nici la cererea de acces la informație este în ușoară creștere, în 2017 nu au furnizat informațiile publice solicitate două Consilii raionale, iar în 2018 avem patru administrații raionale care nu au respectat cerințele legii privind accesul la informație.



Administrațiile publice raionale au început să utilizeze tot mai mult paginile web pentru a aduce la cunoștință cetățenilor anunțul despre desfășurarea ședinței publice (cu cel puțin zece zile lucrătoare înainte de data desfășurării ședinței).



Monitorizarea din 2016 arată că toate anunțurile respective au fost comunicate pe portalul web de către un raion, în 2017 avem nouă, iar în 2018 am stabilit că 14 de administrații raionale utilizează pagina web pentru a publica toate aceste anunțuri. Multe din administrațiile raionale au publicat doar unele anunțuri pe web sau au utilizat alte modalități, în special panoul informativ.

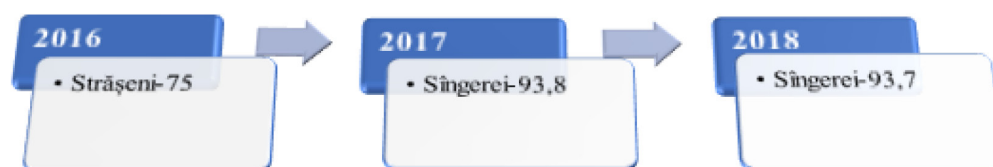
La fel, a sporit numărul autorităților publice raionale care prin intermediul paginii web au adus la cunoștința publicului toate proiectele de decizii/dispoziții și materialele aferente acestora până la ședința autorității publice. În 2016 avem doar trei astfel de autorități publice raionale, în 2017 sunt șapte, iar în 2018 am identificat opt administrații raionale. Un șir de administrații raionale aduc la cunoștință parțial aceste proiecte, fie prin intermediul panoului informativ.

Bune practici: Consiliul raional Strășeni publică pe web toate proiectele de decizii ale consiliului raional, oferind timp suficient persoanelor interesate să le analizeze. Termenul variază de la 20 la 30 de zile până la ședința consiliului raional. Totodată, proiectele de decizii sunt ușor de găsit pe pagina web, acestea fiind structurate după data ședinței preconizate a consiliului raional.



Imagine 1. Proiecte decizii publicate pe web de Consiliul raional Strășeni

Cele mai bune exemple de respectare a accesului la informație sunt autoritățile publice raionale din Strășeni (2016) și Sângerei (2017 și 2018).



3. Participarea în procesul decizional (+ 11,89%)



Monitorizarea administrațiilor publice locale a stabilit o creștere a gradului de respectare a transparenței în elaborarea, adoptarea și publicarea actelor normative, precum și implicarea cetățenilor în acest proces.

Analiza efectuată în 2016 ne arată că 13 consilii raionale au organizat în anul 2015 parțial, doar în unele situații limitate, consultări publice pentru proiectele de decizii/dispoziții. Monitorizarea din 2017 stabilește că 17 administrații au consultat parțial cetățenii, iar analiza din 2018 relevă o ușoară descreștere până la 14 raioane, care au organizat consultări publice pentru unele decizii/dispoziții.

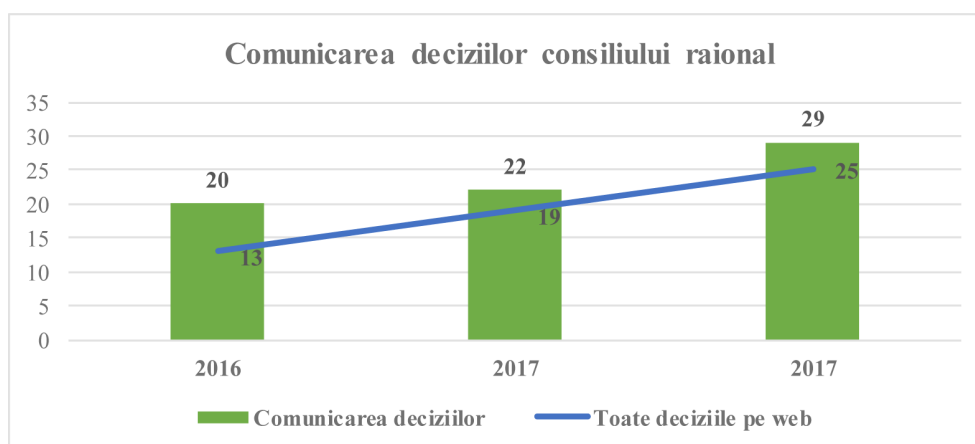


Despre organizarea consultărilor publice administrațiile locale preferă să anunțe populația prin plasarea anunțului pe panoul informativ și doar câteva localități utilizează pagina web.

Este în creștere numărul administrațiilor raionale care au elaborat, aprobat și adus la cunoștință regulile interne de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, de la cinci la șapte în 2018.

Analiza efectuată arată o creștere și a administrațiilor raionale care aduc la cunoștința publicului rapoartele privind transparența în procesul decizional. Astfel, monitorizarea din 2016 a stabilit că patru consilii raionale au plasat pe web Raportul de transparență, în 2017 am stabilit opt raioane și în 2018 am identificat la fel opt raioane.

Puține administrații raionale au înregistrat video/audio ședințele consiliului raional și le-au stocat în arhiva web (site-ul localității și/sau pe portalul youtube.com). În anul 2016 a fost identificată o administrație raională care a publicat pe pagina web parțial aceste înregistrări video/audio, în 2017 la fel o administrație raională iar în 2018 sunt trei raioane care publică parțial astfel de date.



În ce privește publicarea deciziilor consiliului raional, notăm un grad ridicat de realizare a acestei obligații de către autoritățile publice raionale în fiecare an, cu o evoluție vizibilă în ultimul clasament. Rezultatele monitorizării ne arată că în 2016 au informat publicul despre deciziile adoptate 20 de raioane (13 în totalitate și 17 parțial), în 2017 au informat 22 de localități (19 în totalitate și trei - parțial), iar în 2018 notăm 29 de localități (25 în totalitate și patru - parțial).

Bune practici: printre administrațiile raionale care au adus la cunoștința publicului înregistrările video/audio de la ședințele consiliului raional remarcăm raionul Fălești, care le-a publicat pe pagina sa web.

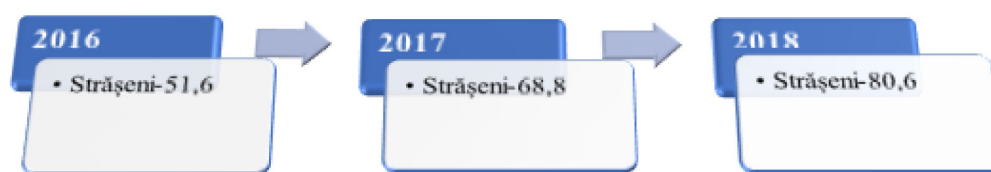
Sedința Consiliului raional Fălești din 26.12.2017



Detalii
Creat: 26 Decembrie 2017
Accesări: 210

Imagine 2: Înregistrări video/audio ședințe pe web în cadrul Consiliului raional Fălești

Cel mai bun exemplu de participare în procesul decizional este Consiliul raional Strășeni (2016, 2017 și 2018).

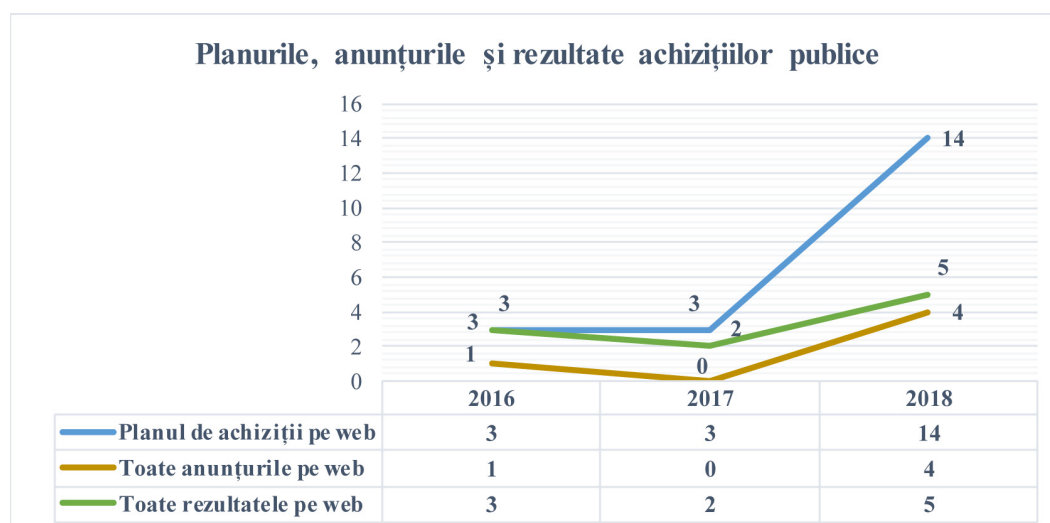


4. Achiziții publice (+ 8%)



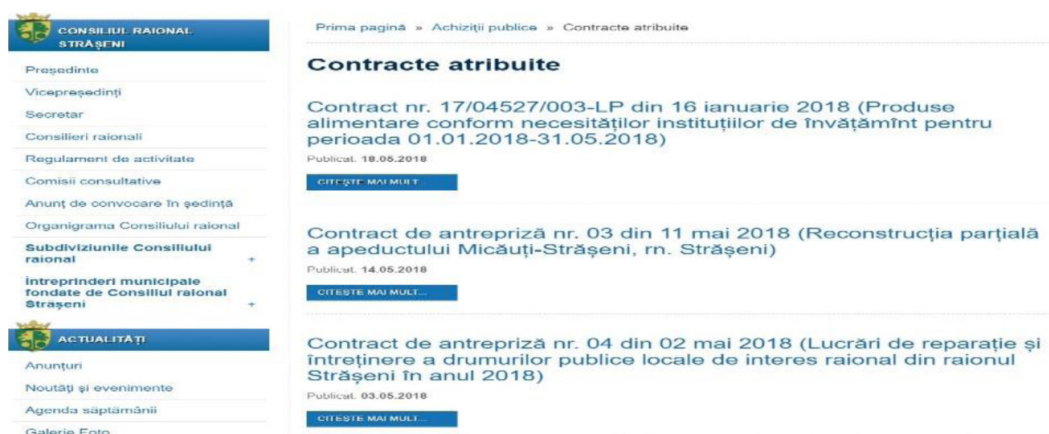
Monitorizarea transparenței achizițiilor publice constată o evoluție la etapa de planificare a achizițiilor publice, ori în 2018 avem 14 administrații raionale care publică pe pagina web planurile de achiziții (anunțurile de intenții) în comparație cu monitorizarea din 2016 și 2017 unde anual au fost identificate doar câte trei raioane care respectau această cerință.

În 2016 a fost stabilit că trei administrații raionale au adus la cunoștință anunțurile de participare la achiziții publice (una în totalitate pe pagina web, iar două parțial sau prin alte modalități), în 2017 am constatat că anunțurile au fost aduse la cunoștință de șase consilii raionale (parțial sau prin alte modalități), iar în 2018 au fost menționate nouă consilii raionale (patru în totalitate pe pagina web, iar cinci parțial sau prin alte modalități).



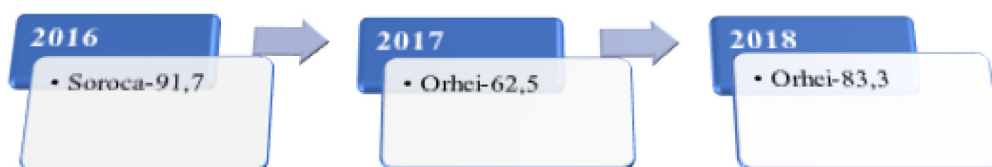
A crescut ușor numărul autorităților publice care aduc la cunoștință toate rezultatele achizițiilor publice, publicând aceste rezultate pe paginile web. Notăm însă mai multe raioane care comunică parțial astfel de anunțuri pe pagina lor web, fiind utilizate preponderent alte modalități legale, dar care nu asigură pe deplin accesul cetățenilor la aceste informații. În 2016 au fost identificate 19 raioane care au adus la cunoștință rezultatele achizițiilor (trei în totalitate pe pagina web, iar 16 parțial sau prin alte modalități), în 2017 au fost 17 raioane (două în totalitate pe pagina web, iar 15 parțial sau prin alte modalități), iar în 2018 au fost indicate 14 raioane (cinci în totalitate pe pagina web, iar nouă parțial sau prin alte modalități).

Bune practici: deși în Republica Moldova nu este obligatoriu, administrația raională din Strășeni publică contractele de achiziții pe pagina web, fiind un exemplu de urmat pentru toate raioanele țării.

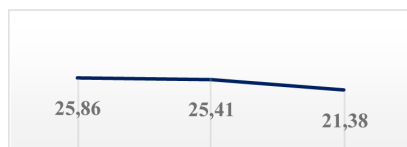


Imagine 3: Contracte achiziții publice pe pagina Consiliului raional Strășeni

Cele mai bune exemple în domeniul achizițiilor publice sunt autoritățile publice raionale din Soroca (2016) și Orhei (2017 și 2018).

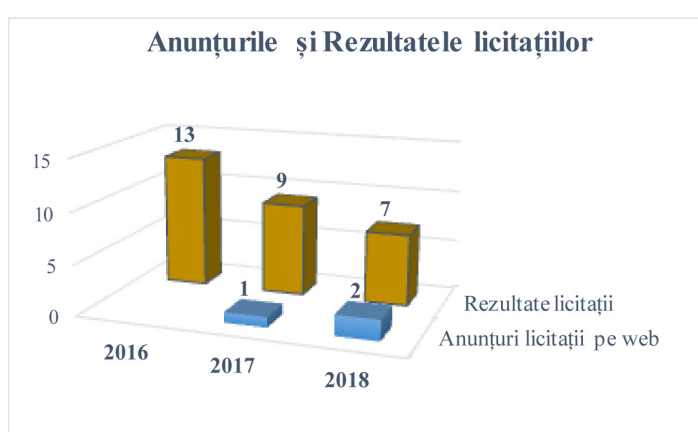


5. Administrarea patrimoniului public (- 4,48 %)



Analiza efectuată pe parcursul a trei ani evidențiază o regresie în administrarea patrimoniului public. Aceasta parțial se datorează ajustării metodologiei de monitorizare și punctare a indicatorilor de transparență din zona administrării patrimoniului public, care au fost efectuate începând cu clasamentul din 2017. Totuși, administrațiile raionale trebuie să depună mai mult efort pentru a spori transparența în administrarea patrimoniului public.

Anunțurile privind desfășurarea licitațiilor publice au fost monitorizate începând cu clasamentul din 2017, potrivit căruia a fost identificată doar o administrație raională care aduce la cunoștință astfel de anunțuri pe pagina web. În clasamentul din 2018 au fost stabilite două consilii raionale care publică aceste anunțuri pe web (unul în totalitate și unul parțial).



În ce privește aducerea la cunoștință a rezultatelor licitațiilor, se observă o regresie.

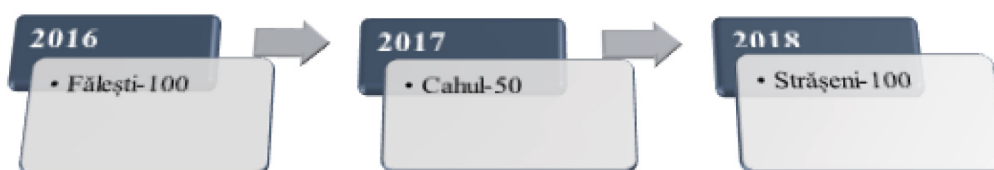
Dacă în clasamentul din 2016 avem 13 raioane, atunci în 2017 avem nouă, iar în 2018 sunt șapte raioane.

Bune practici: Consiliul raional Strășeni publică pe pagina web rezultatele licitațiilor publice, cu indicarea bunului imobil, adresa acestuia, suprafața și prețul de vânzare.



Imagine 4: Rezultatele licitațiilor publice la Consiliul raional Strășeni

Cele mai bune exemple privind transparența în administrarea proprietății publice sunt Consiliile raionale din Făleşti (2016), Cahul (2017) și Strășeni (2018).



6. Bugetarea (+ 2,76 %)



Monitorizarea administrațiilor locale ne arată că procesul bugetar devine tot mai deschis și participativ, dacă vorbim de utilizarea paginii web pentru a aduce la cunoștința publicului a proiectului de buget și a supune proiectul consultărilor publice.

Analiza din 2016 constată șapte raioane care utilizează pagina web pentru consultări și publicarea proiectului bugetului, în 2017 vorbim despre trei raioane, iar în 2018 sunt menționate 11 administrații raionale care utilizează pagina web pentru interacțiunea cu cetățenii în procesul de elaborare a bugetului.

Un șir de administrații raionale menționează că au utilizat și alte modalități, în mod special panoul informativ pentru comunicarea informațiilor cuprinse în proiectul bugetului. Totodată, unele raioane nu publică toate informațiile pe web, ci doar parțial comunică despre organizarea audierilor publice, fără a publica proiectul bugetului, fie publică unele date din proiectul de buget, fără o descriere a tuturor elementelor bugetului.

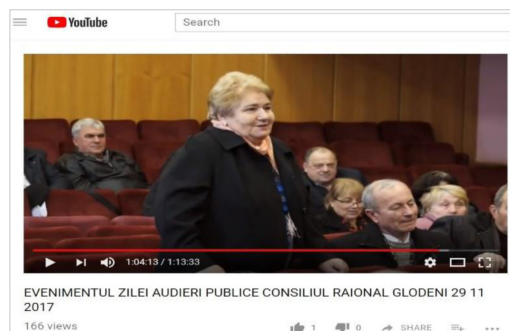
Administrațiile raionale care parțial au utilizat pagina web sau au utilizat panoul informativ sunt mai numeroase, fiind constatate nouă în 2016, identificate 18 în 2017 și șapte în 2018.



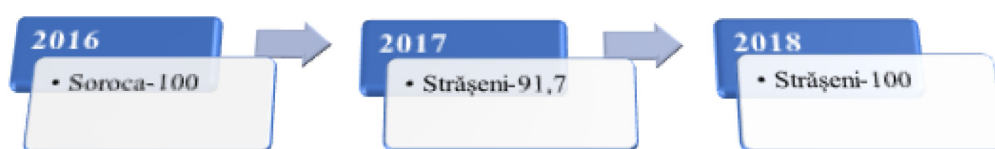
A crescut numărul unităților administrativ-teritoriale care își publică bugetul pe pagina web a Consiliului raional. Astfel, în 2016 sunt menționate 17 administrații raionale care au publicat pe web bugetul, în 2017 avem 23 de administrații raionale, iar în 2018 sunt 27 raioane.

Bune practici: administrația raionului Glodeni a asigurat înregistrarea video / audio a ședinței de audiere a proiectului bugetului raionului pentru anul 2018, cu publicarea înregistrării pe portalul youtube.com pentru a fi accesat de orice cetățean interesat de veniturile ce vor fi acumulate și cheltuielile preconizate de administrația raională.

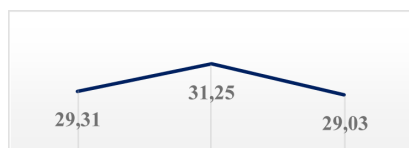
Cele mai bune exemple privind transparența în elaborarea și executarea bugetului sunt autoritățile publice raionale din Soroca (2016) și Strășeni (2017 și 2018).



Imagine 5: Înregistrare video/audio audieri buget la Consiliul raional Glodeni



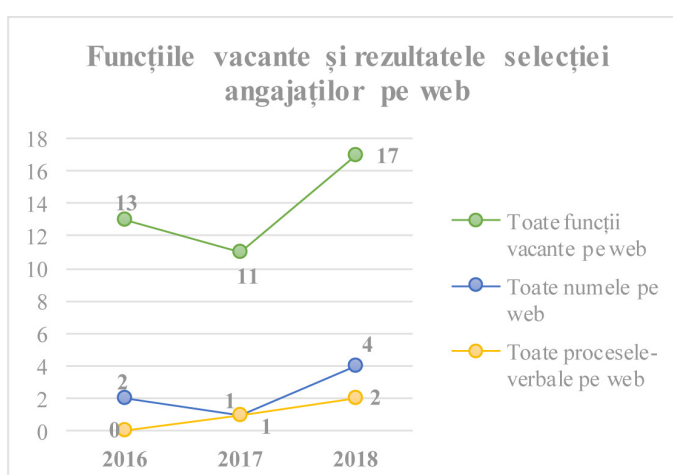
7. Resursele umane (- 0,28 %)



Monitorizarea zonei respective a constatat un anumit progres în 2017, urmat de o descreștere în 2018, aproximativ până la nivelul monitorizării din 2016.

Printre rezultatele pozitive notăm publicarea tot mai des pe pagina web a funcțiilor vacante existente în serviciul public, incluzând descrierea postului pentru funcția vacantă și cerințele de calificare față de candidații pentru funcțiile vacante. Dacă în anul 2016 au fost identificate 13 astfel de administrații raionale, atunci în 2018 sunt menționate 17 raioane.

În ce privește comunicarea numărului și numelui candidaților care au participat la concursurile de selecție pentru posturile vacante, cel mai des a fost utilizat panoul informativ și mai rar pagina web a autorității publice. În rezultatul analizei efectuate în 2016, au fost identificate 19 administrații raionale care comunică aceste informații, dintre care doar două au publicat în totalitate informațiile pe web. În 2017 sunt constatate 17 administrații raionale, dintre care doar una a publicat în totalitate informațiile pe web. În 2018 au fost stabilite 20 de administrații raionale (dintre care doar patru au publicat în totalitate informațiile pe web).



Totodată, observăm mai multe autorități publice raionale care comunică rezultatele proceselor - verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă, incluzând evaluarea comisiei

și clasamentul solicitanților, deși, per general, nivelul de deschidere a unor astfel de date rămâne încă destul de scăzut. Notăm două exemple identificate în 2016 și patru cazuri în 2018, cu mențiunea că administrațiile locale nu au utilizat pagina web pentru comunicarea acestor procese-verbale pentru 2016, iar la monitorizarea din 2018 s-au depistat doar două localități care au utilizat pagina web pentru comunicarea unor astfel de documente.

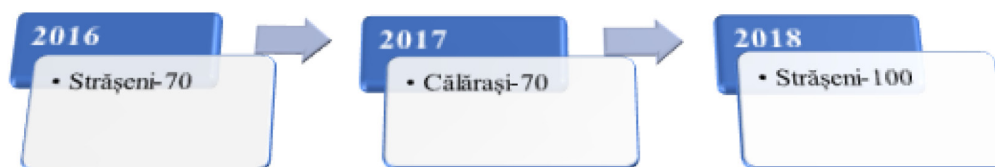
Bune practici: pe pagina web a Consiliului raional Sângerei sunt comunicate într-un mod accesibil pentru orice persoană interesată toate informațiile ce se referă la selectarea și angajarea în serviciu public. Într-o ordine structurată sunt publicate informații precum: funcția vacantă, data limită de depunere a documentelor, data probei scrise și rezultatele probei scrise, data interviului și rezultatele interviului, lista persoanelor care au promovat concursul.

Funcții vacante

Denumirea Instituției	Funcții vacante	Data limită de depunere a documentelor	Data probei scrise	Data interviului	Lista persoanelor care au promovat concursul
Întreprinderi Municipale					
Instituții Medico-Sanitare Publice	Șef IMSP "Centrul de Sănătate Bilicenii Vechi"	16 septembrie 2015	18 septembrie 2015 Ora: 10:00 Sala de Conferințe a Consiliului raional Admis	18 septembrie 2015 Ora: 10:00 Sala de Conferințe a Consiliului raional Admis	Promovat
Instituții Publice	Administrator al IP "Incubatorul de Afaceri de Singerei"		03 octombrie 2017 Ora: 13:00 IP IA Singerei Sala de Conferințe et. III Admis		Promovat
	Administrator, Incubatorul de Afaceri (perioadă determinată, pînă la 28.06.2018)	10 septembrie 2015		14 septembrie 2015 Ora: 10:00 Sala de ședințe Incubatorului de Afaceri Singerei Admis	Promovat

Imagine 6: Informații complete privind angajarea în raionul Sângerei

Cele mai bune exemple privind transparența în selectarea și angajarea cadrelor în serviciul public sunt autoritățile publice raionale din Strășeni (2016), Călărași (2017) și Strășeni (2018).



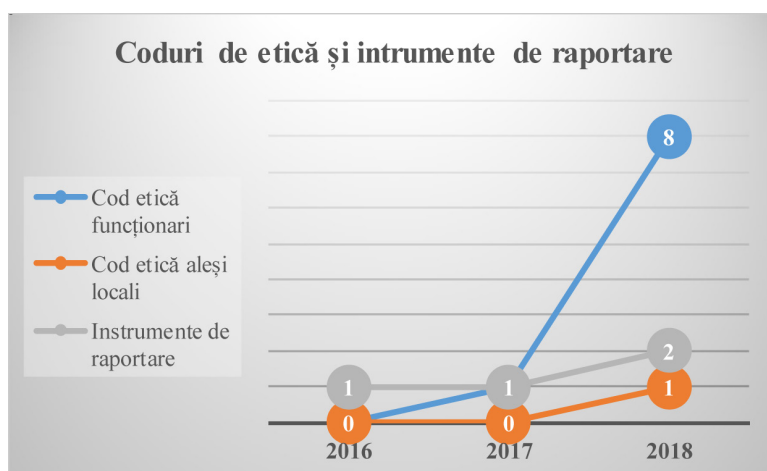
8. Etica profesională și conflictul de interese (+ 4,36 %)



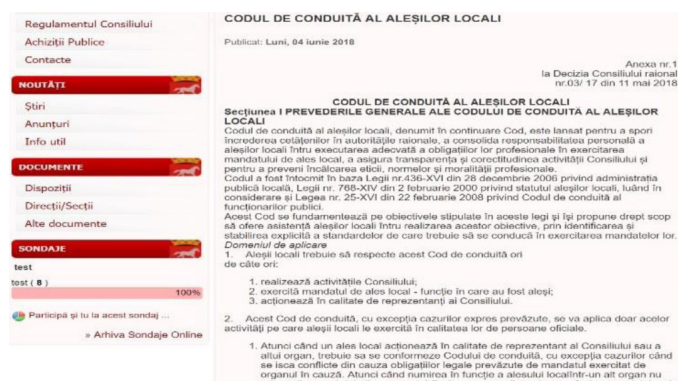
Rezultatele monitorizării arată mai multe progrese în zona eticii și conflictului de interese. Dacă în 2016 nici un raion nu avea publicat un Cod de etică pentru angajații autorităților administrației publice raionale, atunci în 2018 au fost identificate opt astfel de coduri pe paginile web. Totodată, monitorizarea din 2016 și 2017 nu a depistat

nici un Cod de etică pentru aleșii locali, însă în 2018 am constatat un asemenea cod pe pagina web a consiliului raional Râșcani.

În rezultatul monitorizării paginilor web au fost identificate două administrații raionale care au adus la cunoștința publicului instrumente de raportare a comportamentului lipsit de etică în 2018, în timp ce în 2016 și 2017 a fost depistat doar câte un instrument de raportare pe web.

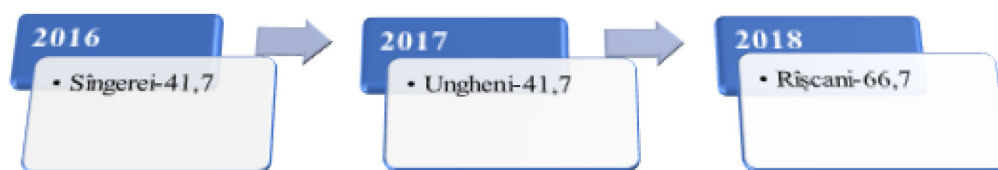


Bune practici: Râșcani este unicul din cele 32 de raioane monitorizate care a publicat pe pagina web Codul de etică pentru aleșii locali. Potrivit Codului, acesta a fost elaborat pentru a spori încrederea cetățenilor în autoritățile raionale, a consolida responsabilitatea personală a aleșilor locali întru executarea adecvată a obligațiilor lor profesionale în exercitarea mandatului de ales local, a asigura transparența și corectitudinea activității consiliului raional și pentru a preveni încălcarea eticii, normelor și moralității profesionale.



Imagine 7: Codul de etică pentru aleșii locali din raionul Râșcani

Cele mai bune exemple privind etica profesională și conflictul de interese sunt autoritățile publice raionale din Sângerei (2016), Ungheni (2017) și Râșcani (2018).



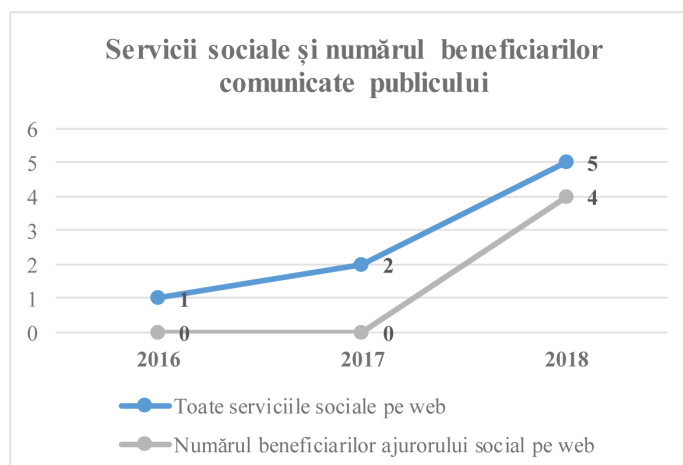
9. Serviciile sociale (+ 2,37 %)



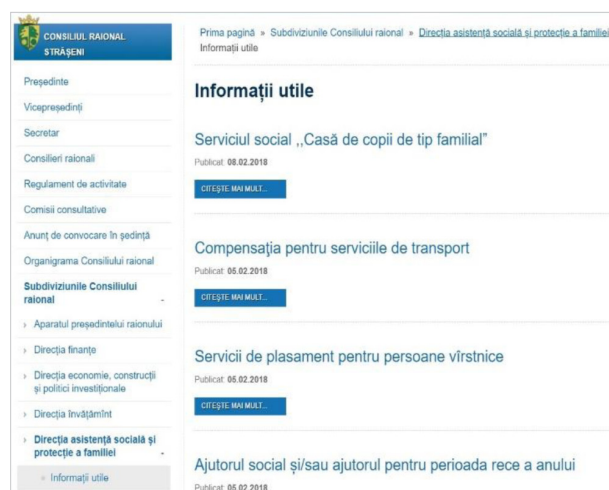
În rezultatul monitorizării se observă o tendință pozitivă de utilizare a paginii web pentru a aduce la cunoștința publicului toate programele de asistență socială adoptate, informații despre serviciile sociale furnizate și modalitatea de aplicare pentru cetățeni. Numărul administrațiilor raionale care publică astfel de informații pe web a crescut de la unu în 2016 la cinci în 2018. Totuși, **mai multe administrații raionale continuă să aducă la cunoștință**

informațiile despre serviciile sociale prin intermediul panoului informativ, iar unele publică pe web informații parțiale sau incomplete.

Totodată, **observăm mai multe autorități publice raionale care au început să publice pe web numărul beneficiarilor ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului și sumele achitate.** În rezultatul analizei efectuate în 2016, au fost identificate 14 administrații raionale care comunică informații parțiale și incomplete pe web, fie prin intermediul panoului informativ și nici o administrație raională nu a publicat în totalitate informațiile pe web. În 2017 sunt constatate 10 administrații raionale, dintre care din nou nici una nu a publicat în totalitate informațiile pe web. În 2018 au fost stabilite 13 administrații raionale (dintre care patru au publicat în totalitate informațiile respective pe web).

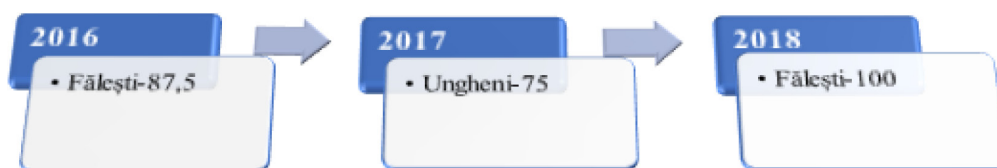


Bune practici: Consiliul raional Strășeni publică pe web informații detaliate despre tipurile de servicii sociale existente în localitate, explică ce reprezintă acestea, cu trimitere la prevederile legale, indică cine poate beneficia de aceste servicii, care sunt condițiile și documentele necesare pentru beneficiari, date statistice privind numărul beneficiarilor ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului și sumele achitate, alte informații utile pentru persoanele / familiile social-vulnerabile.



Imagine 8: Serviciile sociale, publice pe pagina Consiliului raional Strășeni

Cele mai bune exemple de transparență și accesibilitate pentru populație la informațiile privind serviciile sociale raionale existente sunt autoritățile publice din raionul Fălești (2016, 2018) și Ungheni (2017).

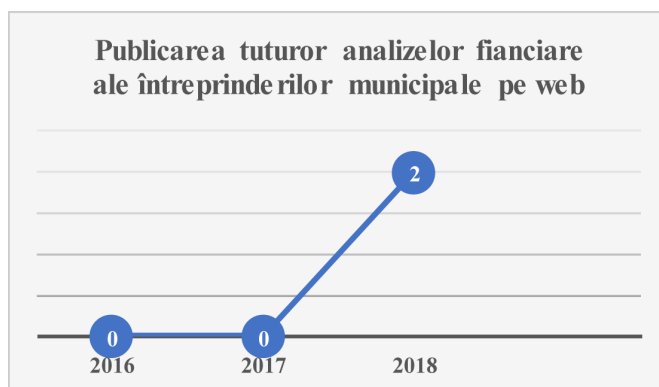


10. Investiții, întreprinderi municipale și participarea în societățile comerciale (+ 2,74 %)



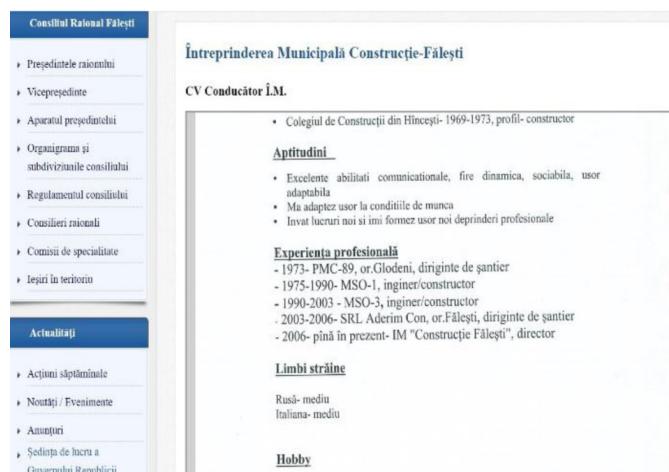
În cei trei ani de monitorizare observăm că **investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale este una din zone cu cea mai mică medie de puncte acumulate și cu o evoluție foarte lentă.**

Analiza efectuată ne arată că **puține autorități publice raionale publică pe web datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, cu furnizarea informațiilor precum: denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare.** În fiecare an au fost identificate câte două administrații raionale care au publicat pe web informații referitor la toate proiectele implementate de autoritățile publice raionale. Totodată, un șir de administrații raionale comunică parțial, doar unele informații incomplete despre activitățile și rezultatele obținute în urma implementării proiectelor de asistență.

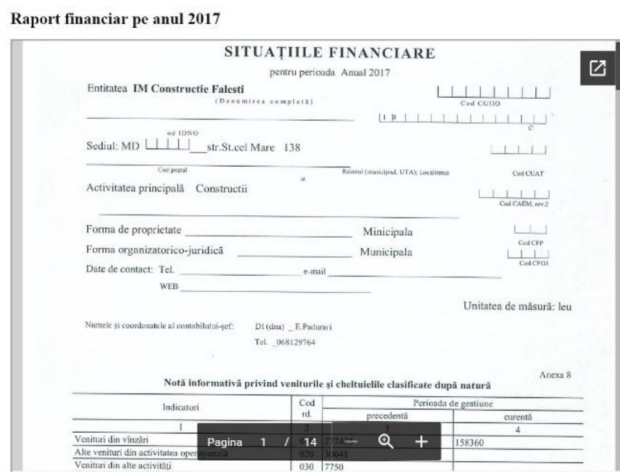


Un nivel scăzut de deschidere se observă în general în privința informațiilor despre rezultatele activității întreprinderilor municipale și societăților comerciale cu pachet majoritar deținute de unitățile administrativ – teritoriale. În anul 2016 doar o administrație raională a furnizat unele informații economico-financiare parțiale, în 2017 nu a fost identificată nici o administrație raională, iar analiza din 2018 remarcă două administrații raionale care publică pe web toate rapoartele de activitate ale întreprinderilor municipale, care includ și analizele financiare anuale ale acestora, iar un raion furnizează informații incomplete.

Bune practici: administrația raionului Fălești a publicat pe pagina web CV-ul conducătorilor întreprinderilor municipale cu informații despre experiențele profesionale și analizele financiare anuale de activitate ale acestor întreprinderi, cu indicatori și rezultate economico-financiare ale întreprinderii (profitul net, venitul din vânzări și alți indicatori ce țin de condițiile de activitate concrete ale întreprinderii respective).



Imagine 9: CV conducător ÎM Fălești



Imagine 10: Analiza financiară ÎM Fălești

Cele mai bune exemple de transparență a proiectelor investiționale și activității întreprinderilor municipale sunt autoritățile publice raionale din Sângerei (2016), Criuleni (2017) și Fălești (2018).

